

**ZPRÁVA O PLNĚNÍ
KONCEPCE SOCIÁLNÍHO BYDLENÍ
ČESKÉ REPUBLIKY
2015-2025**

ZA ROK 2020

Praha, červen 2021

Obsah

Manažerské shrnutí	3
Úvod	5
1 Cíl I: Legislativní příprava zajištění práva na sociální bydlení	9
2 Cíl II: Podpora sociální práce na obcích související se systémem sociálního bydlení	16
3 Cíl III. Provázání sociální práce s dalšími nástroji sociální a bytové politiky, které zajistí efektivní pomoc cílové skupině sociálního bydlení	21
4 Cíl IV: Úprava dávkové podpory zaměřené na bydlení v souladu se zákonem o sociálním bydlení	39
5 Cíl V: Úprava standardů pro sociální bydlení.....	45
6 Cíl VI: Zvýšení a rozšíření účinnosti investiční i neinvestiční podpory sociálního bydlení.....	47
7 Cíl VII: Zajištění evaluace a aktualizace koncepce sociálního bydlení	68
Přílohy:	71
Příloha 1: Seznam zkratk	71
Příloha 2: Hlavní výsledky projektu „Podpora sociálního bydlení za rok 2020“	73
Příloha 3: Tabulka plnění opatření „Koncepce sociálního bydlení České republiky 2015–2025“ – průběžných a s termínem plnění do 31. 12. 2020.....	74

Manažerské shrnutí

Dne 12. října 2015 schválila vláda usnesením číslo 810 „**Koncepci sociálního bydlení České republiky 2015–2025**“ (dále jen „Koncepce“). Hlavní vizí této Koncepce je vytvoření nového systému, který bude navazovat na současný systém intervencí ze strany státu, krajů a obcí v oblasti bydlení, sociálních služeb a sociálních dávek.

Výše uvedené usnesení ukládá ministryni práce a sociálních věcí ve spolupráci s dalšími ministryněmi a ministry vypracovat jednou za rok „Zprávu o plnění Koncepce“ (dále jen „Zpráva“), a následně do 30. června informovat vládu o daném plnění cílů.

V roce 2020 se navázalo na zahájené práce naplňování jednotlivých cílů strategického materiálu Koncepce, které byly započaty již v roce 2015. Tato zpráva se věnuje plnění jednotlivých cílů za rok 2020.

Rok 2020 byl specifický kvůli náročné situaci epidemie viru COVID-19, která zkomplikovala fungování systému i naplňování několika cílů. Díky tomu byly resorty státní správy nuceny věnovat pozornost záležitostem spojeným s řešením dopadů epidemiologické krize. I z tohoto důvodu nebylo možné některá opatření ustanovená v Koncepci plnit.

Z celkem 22 specifických cílů:

- u devíti cílů dochází k plnění v souladu s Koncepcí,
- u šesti z nich dochází k plnění částečnému,
- sedm z cílů pak splněno nebylo.

Shrnutí základních dat:

- V České republice nadále přetrvává trend upřednostnění vlastního bydlení před bydlením nájemním. Podle studie „Property Index“ společnosti Deloitte (2018) musí **Češi z porovnávaných 12 států** šetřit na nové vlastnické bydlení déle než obyvatelé jiných evropských zemí.
- Ceny vlastnického bydlení vzrostly za posledních 12 let o **60 %** a ceny nájmu za stejné období se zvýšily o **79 %** (Eurostat, 2019).
- V roce 2018 bylo identifikováno v **závažné bytové nouzi 83 tisíc osob žijících v 56 tisících domácnostech** (Platforma pro sociální bydlení, Lumos, 2018).
- V ČR stále není přijat zákon o sociálním nebo dostupném bydlení.

Podpora ze strany MPSV:

- MPSV svým projektem **“Sociální bydlení-metodická a informační podpora v oblasti sociálních agend“** navázalo spolupráci se **16 obcemi a městy**. V roce **2020** bylo podpořeno **2633 osob a klienti byli ubytováni v celkem 705 bytech**.
- V rámci Výzvy č. 108 v rámci Operačního programu Zaměstnanost (OPZ) na podporu konceptu Housing First (Bydlení především) bylo doposud podpořeno **13 projektů** a celkem byli klienti zabydleni ve **215 bytech**. Ke konci roku 2020 pak bylo zabydleno **159 bytů** (z počtu 215). Finanční alokace za všechny projekty je **109 945 738 Kč**.
- V systému sociálních služeb, které pomáhají řešit zajištění krizového bydlení, patří zejména azylové domy (v celkovém počtu 215), domy na půli cesty (26) a krizová pomoc v podobě pobytové formy (15).
- V roce 2019 bylo podpořeno celkem 139 poskytovatelů **sociální služby azylové domy** ve výši **518,5 mil. Kč**. Předpokládaná výše podpory na rok 2020 je obdobná jako v roce 2019. **U služby domy na půl cesty** bylo podpořeno 17 poskytovatelů ve výši **30 mil. Kč**. **Služba podpora samostatného bydlení** byla podpořena v celkové výši cca **36,8 mil. Kč**.
- Další důležitý nástroj v oblasti sociálního bydlení představuje výkon činností sociální práce. **V roce 2020 bylo na výkon sociální práce ve státním rozpočtu vyčleněno opět pouze 400 mil. Kč** a v rámci mimořádného dotačního titulu cca 22 mil. Kč pro sociální pracovníky na obecních úřadech a sociální pracovníky na krajských úřadech. **Na zajištění plného financování by však bylo potřeba a vůči státnímu rozpočtu bylo požadováno cca 918 mil. Kč**.
- V souvislosti s pandemií Covid-19 byl **v roce 2020 vyplacen mimořádný dotační titul** na mimořádné odměny pro sociální pracovníky na obecních a krajských úřadech v hodnotě **cca 800 tisíc Kč**.

Podpora ze strany MMR:

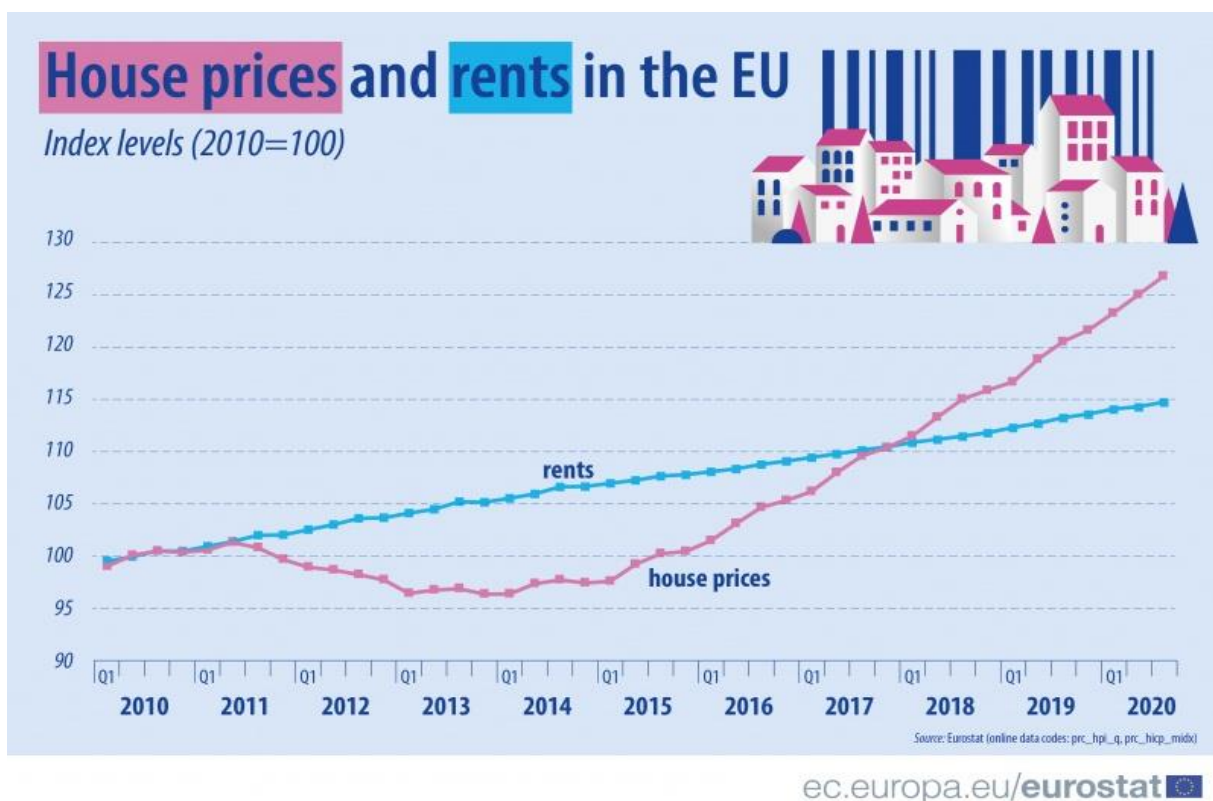
- K roku 2020 bylo podpořeno dle údajů MMR celkem **2.363 sociálních bytů** v celkové hodnotě **2 668 900 373, 58 Kč**. **Z toho dokončených bytů bylo 987**.
- Dalším zásadním nástrojem, kterým byl částečně nahrazen ZoSB, je **dotačně-úvěrový program “Výstavba pro obce dle nařízení vlády č. 112/2019”** pod záštitou MMR. V roce 2020 bylo schváleno vylepšení podmínek tohoto programu. Na program je pro rok 2021 alokována částka **540 mil. Kč**.

Úvod

Ministerstvo práce a sociálních věcí připravilo Zprávu o plnění Koncepce sociálního bydlení České republiky 2015-2025 za rok 2020. Tento materiál shrnuje, jak byly plněny jednotlivé cíle Koncepce zodpovědnými gestory a spolugestory za uplynulé období roku 2020.

Úvodem je nezbytné představit situaci bydlení v České republice a poukázat na problémy, s nimiž se v současnosti oblast bydlení potýká. V posledních letech dochází k zásadním proměnám na trhu s byty, protože dostupnost jak vlastnického, tak nájemního bydlení se stává problematickou pro čím dál tím větší počet obyvatel České republiky. Podle Eurostatu (viz. následující graf) lze zaznamenat nárůst cen za nemovitosti a nájmy, který pokračoval i v roce 2020.

Graf č. 1 – Nárůst cen nemovitostí a nájmu

Zdroj: Eurostat, 2020

Hlavním problémem v oblasti bydlení a jeho dostupnosti je dlouhodobě vysoké zatížení některých domácností výdaji na bydlení. Jedná se zejména o nízkopříjmové domácnosti, kam spadají nejčastěji rodiny s dětmi, senioři a zdravotně postižení. Dále se také jedná o domácnosti jednotlivců, neúplné rodiny, rodiny s nezaměstnanými členy, mladistvé po opuštění ústavní péče, oběti trestných činů a osoby po výkonu trestu.

S růstem cen bydlení můžeme identifikovat stále více skupin obyvatel, které jsou na trhu s bydlením znevýhodněné. Tato znevýhodnění jsou často zapříčiněná i předsudky plynoucích z národnostního, etnického či náboženského původu.

Zejména velkou finanční zátěž na bydlení vykazují domácnosti, které žijí ve větších městech, kde se projevuje poměrně rychlý růst nájmu a cen nemovitostí. Například v Praze z dlouhodobého hlediska roste výše nájmu meziročním tempem o 7,4 %. Podle průzkumu společnosti Deloitte vzrostly v roce 2019 průměrně prodejní ceny nemovitostí v Praze a všech krajských městech o 11 %. V roce 2020 lze podle společnosti Deloitte zaznamenat nepatrný pokles cen nájmu v Praze o 2,6 %. Tento pokles lze spojovat s dopady ekonomické krize způsobené následky pandemie viru COVID-19. Nicméně tento dopad nepatrného snížení ceny bydlení lze zaznamenat pouze u nájemních bytů, nikoliv u cen vlastnického bydlení.

V České republice nadále přetrvává trend upřednostnění vlastního bydlení před bydlením nájemním. Podle studie "Property Index" společnosti Deloitte (2018) musí Češi z porovnávaných 12 států šetřit na nové vlastnické bydlení déle než obyvatelé jiných evropských zemí (například Francie, Německo, Velká Británie). Podle údajů společnosti Zeitgeist Asset Management (2019) je však v současnosti podíl vlastnického bydlení v České republice 78 % a podíl nájemního bydlení jen 22 %. Oproti tomu například v Německu tvoří vlastnické bydlení jen 46 %. Z toho lze spatřit, že v České republice převládá trend vlastnického bydlení nad bydlením nájemním. Ceny vlastnického bydlení však vzrostly za posledních 12 let o 60 % a ceny nájmu za stejné období se zvýšily o 79 % (Eurostat, 2019). Z uvedených údajů lze usuzovat, že výdaje českých domácností na bydlení se neustále zvyšují a tvoří tak značnou část z rodinných rozpočtů. Podle průzkumu společnosti Deloitte v roce 2019 průměrně na pořízení bytu vydá jedinec 11,2 ročních platů. Nájemní bydlení je více než vlastnické bydlení zastoupeno ve velkých městech České republiky, kde se lidé ubytovávají z důvodu poptávky po zaměstnání. S klesající velikostí obcí klesá i zastoupení nájemních bytů mezi obydlými byty.

Dlouhodobý průměrný růst cen nemovitostí i nájmu (kdy nepatrný pokles nájmu v roce 2020 lze zaznamenat jen kvůli důsledkům pandemie viru COVID-19) vyplývá z kombinace mnoha faktorů. Jedná se o rozvoj krátkodobých pronájmů, různorodé poptávky na trhu s bydlením, ekonomické situace, relativně nízkých úrokových sazeb a nízké nezaměstnanosti. Přesto, že lze v roce 2020 zaznamenat projevy dopady pandemie viru COVID-19, zůstala nezaměstnanost podle dat Eurostatu (srpen, 2020) v České republice nejnižší v rámci celé Evropské Unie. Podíl nezaměstnaných osob v České republice je dle údajů Úřadu práce České republiky (dále jen "ÚP ČR) 3,8 % (srpen, 2020).

Vzhledem k uvedeným vývojovým trendům lze předpokládat, že bydlení bude stále více nedostupné, a to zejména pro mladou generaci, která již nemůže profitovat z privatizace veřejného bytového fondu, a které se zásadním způsobem snižuje dostupnost hypoték na nákup vlastnického bydlení. Toto je způsobeno zpřísněním podmínek jejich čerpání, neboť kvůli růstu cen nemovitostí na komerčním trhu byla ustanovena nutnost mít naspořenou částku nejméně 10 % z ceny nemovitosti. Někdy tento tzv. základ pro hypoteční úvěr může činit i 20 % z ceny nemovitosti. Vzhledem k vysokým nákladům za nájemní bydlení však mladá generace (nejčastěji absolventi a mladé rodiny) nemůže spořit peníze na tento zmíněný základ pro hypoteční úvěr. Právě kontext této neuspokojivé situace na trhu s bydlením nám umožní posoudit význam plnění cílů “Koncepce sociálního bydlení České republiky 2015–2025”, o kterých nás informuje tento materiál. Skupiny osob, kam spadají mladé rodiny, neúplné rodiny, lidé v seniorském věku, zdravotně postižení a další nízkopříjmové osoby, by měly být podpořeny v rámci nástrojů dostupného a sociálního bydlení.

Rozhodující vliv na míru plnění cílů strategického materiálu Koncepce v loňském roce měla neukotvená situace v oblasti sociálního bydlení, neboť zatím nebyl předložen zákon o sociálním bydlení (dále jen “ZoSB”), který je v gestorství Ministerstva pro místní rozvoj (dále jen “MMR”). Tento zákon má být předložen v květnu roku 2021. Plnění cílů je rovněž ovlivněno následky pandemie viru COVID-19, který pozměnil ekonomickou situaci a úkoly státních institucí, kdy bylo potřeba v roce 2020 řešit zejména důsledky pandemie a zaměřit prioritu na oblast zdravotnictví. Ústřední státní orgány, další státní orgány a územně samosprávné celky, a to jak na úrovni obcí, tak ve vztahu ke krajům, byly prvotně zaměřeny na zvládnutí nepředvídané epidemiologické situace s nákazou COVID 19.

Rovněž je plnění cílů navázáno na doposud neschválenou novelu zákona o sociálních službách č. 108/2006 Sb., kde se uvádí základní činnosti služby jako: *„návuk dovedností pro zvládnutí bydlení, podpora získání adekvátního bydlení, rozvoj kompetencí v bydlení a další činnosti vedoucí k sociálnímu začlenění v rámci bydlení; pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí a záležitostí souvisejících s udržením nebo získáním bydlení“* apod.

Plnění cílů je pak pozitivně ovlivněno pokračující realizací systémového projektu „Sociální bydlení – metodická a informační podpora v oblasti sociálních agend“ pod záštitou Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen “MPSV”) a úspěšným zapojením obcí do tohoto projektu. Rovněž se projevují pozitivně účinky dotačního programu „Výstavba pro obce“ v gesci MMR, který poskytuje finance na realizaci sociálního a dostupného bydlení v obcích.

Je třeba zdůraznit, že absence ZoSB představuje zásadní problém, neboť neexistuje žádná výchozí standardizace, podle níž by se obce mohly řídit a chybí systematizace sociální práce v této oblasti. V důsledku toho závisí podoba sociálního bydlení čistě na výkladu konkrétní obce, a to i v té rovině, zda se ho vůbec rozhodne realizovat. Vzhledem k tomu, že je na přijetí zákona vázán disproporční počet cílů strategické části Koncepce, přistoupilo Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále pouze jako MPSV) v roce 2018 ke kompletní revizi strategické části Koncepce a v září 2020 předložilo vládě revidovanou Koncepti sociálního bydlení České republiky 2015-2025 přejmenovanou na Koncepti dostupného bydlení České republiky 2020-2025.

Přestože je v současné době odpovědným subjektem problematiky v oblasti sociálního a dostupného bydlení MMR, je třeba úzké spolupráce se všemi resorty, zejména pak s rezortem MPSV, kraji a obcemi. Rozvoj dostupnosti bydlení představuje komplexní problematiku, kterou je zapotřebí řešit souborem vzájemně provázaných nástrojů a aktérů na všech úrovních.

1 Cíl I: Legislativní příprava zajištění práva na sociální bydlení

Právo na bydlení je součástí katalogu lidských práv zaručených právními předpisy nejvyšší právní síly – mezinárodními úmluvami a odvozeně též Listinou základních práv a svobod. Z mezinárodních úmluv jde zejména o čl. 11 odst. 1 Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech (dále jen „Pakt“), který vychází z práva každého jednotlivce na přiměřenou životní úroveň, což podle Paktu značí „dostatečnou výživu, šatstvo a byt“ a čl. 16 Evropské sociální charty (dále jen „Charta“), který obsahuje závazek států podporovat a chránit rodinný život prostředky jako je poskytování bydlení pro rodiny. Jak v případě Paktu, tak v případě Charty se jedná o vyhlášené mezinárodní smlouvy, k jejichž ratifikaci dal Parlament ČR souhlas a jimiž je Česká republika vázána – oba dokumenty jsou tedy součástí právního řádu, jak stanoví čl. 10 Ústavy. Právo na bydlení však neznamena automatický nárok na poskytnutí bytu. I důsledkem nároku na zařazení do systému je ve své podstatě nárok na zajištění bydlení v rámci systému.

V současné době neexistuje právní ukotvení sociálního bydlení. Díky tomu nelze adekvátně na národní nebo regionální úrovni reagovat na zvyšující se počet osob, které vynakládají nepřiměřeně vysoké náklady spojené s bydlením a osob sociálně vyloučených či osob ohrožených sociálním vyloučením. Pro řešení problému sociální práce je nezbytné identifikovat, přesně definovat a legislativně zakotvit režimy sociálního bydlení a vymezit podmínky jejich provozování. Následně by měly být upraveny jednotlivé segmenty sociální a bytové politiky ve vazbě na definované režimy sociálního bydlení tak, aby byla zejména posilována schopnost samostatného řešení situace občanů.

I.I. Specifický cíl: Předložit návrh věcného záměru zákona o sociálním bydlení.

Odpovědnost: MPSV, MMR, MLP

Termín: 3. Q 2015

Cíl nebyl splněn. V roce 2018 byl vládou schválen plán legislativních prací vlády, který určil MMR jako hlavního gestora věcného záměru a návrhu ZoSB a MPSV určil jako spolugestora. Již v roce 2018 však bylo rozhodnuto nepokračovat v přípravě věcného záměru zákona a nahradit ho programem „Výstavba pro obce.“

Program “Výstavba pro obce” schválila vláda svým nařízením č. 112/2019 Sb. o podmínkách použití finančních prostředků Státního fondu rozvoje bydlení na pořízení sociálních a dostupných bytů

a sociálních, smíšených a dostupných domů, a následně upravila Výzvou č. 1/112/2019 podmínky programu. Jedná se o dotačně-úvěrový program na podporu rozšíření bytového fondu ve vlastnictví měst a obcí o sociální a dostupné byty. Z dotace lze pořídit samostatné sociální byty rekonstrukcí nebytových, ale i bytových domů, rekonstrukcí nebytových prostor na byt, nebo koupí již existující bytové jednotky za účelem jejího využívání pro sociální bydlení. Z úvěru lze pořídit dostupné byty, které však mohou být pouze součástí dostupného domu, tedy bytového domu zahrnujícího pouze dostupné byty, nebo součástí smíšeného domu. Smíšeným domem se rozumí bytový dům, ve kterém jsou pouze sociální byty a dostupné byty, případně komerční nebo jiné nebytové prostory. Výstavba sociálních bytů ve smíšeném domě je vždy podpořena dotací. Dostupné byty ve smíšeném domě mohou být postaveny buď z úvěru poskytnutého z prostředků programu nebo z vlastních zdrojů příjemce dotace.

Podmínky pro poskytnutí dotace:

- žadatel o dotaci je pověřen výkonem služby obecného hospodářského zájmu, spočívajícím v poskytování bydlení v sociálním bytě;
- žadatel se zaváže, že sociální byt bude sloužit k bydlení způsobilé domácnosti, a nájemní smlouvy bude uzavírat dle stanovených podmínek, vyplývajících z jeho pověření, nejméně však po dobu 20 let.

Hlavní podmínka pro poskytnutí úvěru:

- žadatel se zaváže, že dostupný byt bude sloužit k nájemnímu bydlení po dobu splácení úvěru, nejméně však po dobu 20 let.

V červnu 2020 došlo ke změně názvu Státního fondu rozvoje bydlení na Státní fond podpory investic (SFPI), a to v souladu se zákonem č. 113/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 211/2000 Sb., o Státním fondu rozvoje bydlení a o změně zákona č. 171/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky ve věcech převodů majetku státu na jiné osoby a o Fondu národního majetku České republiky, ve znění pozdějších předpisů a dalších souvisejících předpisů.

I.II Specifický cíl: Promítnutí zákona o sociálním bydlení do výkonu práce event. sociálních služeb, sociálních dávek i do investičních nástrojů bytové politiky.

Odpovědnost: MPSV, GŘÚP, MMR

Termín: 1. Q 2016

Cíl nebyl splněn. Vzhledem k pozastavení prací na věcném záměru ZoSB ani v roce 2020 nedošlo k redefinici příspěvku na bydlení.

MPSV v předešlých letech předložilo návrh ZoSB, kde byla v samostatné části zákona redefinice příspěvku na bydlení, jenž v sobě provazoval principy obou dosavadních dávek poskytovaných v oblasti bydlení, tedy příspěvku na bydlení ze systému státní sociální podpory a doplatku na bydlení ze systému pomoci v hmotné nouzi. Současně návrh výše uvedeného zákona zahrnul i úpravy zákonů č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, ve kterých bylo navrženo vypuštění příspěvku na bydlení a doplatek na bydlení s účinností nového zákona.

Navržená úprava zákona o přídavku na bydlení prošla meziresortním připomínkovým řízením, ale s nástupem epidemie COVID-19 musely být práce na tomto návrhu pozastaveny. Po celkovém zhodnocení situace (i na základě stanovisek odborníků) se od takové velké změny – návrhu jedné dávky na bydlení – ustoupilo, protože by v tuto dobu taková změna byla velice riziková. Nadále probíhá intenzivní snaha o revizi dávkového systému v oblasti bydlení. V souvislosti s projednáváním ST 652 byla proto ze strany MPSV nabídnuta spolupráce na přípravě komplexního pozměňovacího návrhu k tomuto sněmovnímu tisku a v tomto materiálu jsou proto obsaženy rovněž parametrické úpravy jednotlivých dávek, které byly zamýšleny v návrhu zákona o přídavku na bydlení.

Generální ředitelství úřadu práce České republiky (dále jen "GŘ ÚP ČR") nadále spolupracuje na systémovém projektu MPSV „Podpora sociálního bydlení–metodická a informační podpora v oblasti sociálních agend“, jejíž je i členem. V roce 2020 se podílelo v rámci připomínkového řízení na e-learningovém vzdělávání modulů k sociálnímu bydlení. Je členem expertní skupiny k uvedenému projektu zaměřené na metodiku sociální práce v sociálním bydlení.

I.III Specifický cíl: Vytvoření podmínek pro zajištění softwaru a hardwaru, díky kterým vznikne Rejstřík sociálního bydlení.

Odpovědnost: MPSV, MF

Termín: do 2. Q 2016

Cíl nebyl splněn. Jak již bylo uvedeno v předcházející “Zprávě o plnění Koncepce sociálního bydlení za rok 2018”, probíhaly na MPSV v souvislosti s přípravou návrhu ZoSB aktivity vztahující se ke vzniku rejstříku sociálního bydlení v oblasti hardwaru i softwaru. Pozornost byla zaměřena především na kalkulaci náročnosti tohoto systémového IT nástroje, ale také na údaje, které tento rejstřík obsahuje, a to i ve vztahu k zajištění ochrany osobních údajů.

S plněním tohoto cíle souvisela i spolupráce s Českým statistickým úřadem či registrem sčítacích obvodů a budov (ve správě Českého úřadu zeměměřičského a katastrálního). Rovněž byla pro MPSV v rámci programu Technologické agentury ČR (projekt TB05MPSV008) realizována „Analýza struktury obecních bytů v ČR“. Předložený návrh ZoSB v roce 2017 Poslanecké sněmovně obsahoval způsoby předávání informací mezi jednotlivými subjekty veřejné správy i proces zaznamenávání těchto údajů.

Z důvodu pozastavení prací na věcném záměru ZoSB však v roce 2019 proces přípravy Rejstříku sociálního bydlení nepokračoval a cíl tak splněn nebyl. V roce 2020 nedošlo k posunu plnění cíle z důvodu probíhající pandemie viru COVID-19.

I.IV Specifický cíl: Změna rozpočtového výhledu na roky 2015-2017/9

Odpovědnost: MF, MPSV

Termín: 2016

Cíl nebyl splněn. Tento cíl nemohl být naplněn z důvodu neschválení návrhu ZoSB Parlamentem ČR. Od roku 2017 došlo ke změně v kompetencích k řešení problematiky sociálního bydlení. Gestorem je nyní MMR. V návaznosti na plnění Programového prohlášení vlády je MMR zavázáno předložit návrh zákon o dostupném bydlení (dále jen “ZoDB”). Zákon by měl zahrnovat komplexně úpravu řešení problematiky související s dostupností nájemního bydlení, včetně sociálního bydlení v obecné rovině s tím, že konkrétní řešení by obsahovala navazující právní úprava. Návrh ZoDB je v současné

době ve fázi přípravy textu, předložen do meziresortního připomínkového řízení by měl být v průběhu května 2021.

Problematika dostupného bydlení je v současnosti řešena Státním fondem podpory investic (dále pouze jako SFPI) v rámci programů realizovaných formou nařízení vlády. Aktuálně jde o program "Výstavba sociálního a dostupného bydlení," který je realizován prostřednictvím nařízení vlády č. 112/2019 Sb. Toto nařízení upravuje podmínky použití finančních prostředků ze Státního fondu podpory investic formou dotace nebo úvěru ke krytí části nákladů spojených s výstavbou, modernizací nebo koupí sociálních nebo dostupných bytů nebo sociálních, smíšených nebo dostupných domů a z části tak nahrazuje zákon o dostupném bydlení. Na program Výstavba sociálního a dostupného bydlení je pro rok 2021 narozpočtována částka 540 mil. Kč. Z kapitoly MMR jde o částku 340 mil. Kč, zbývající část je určena ze zdrojů SFPI. Celková částka je rozdělena následovně: 430 mil. Kč je určeno na dotace pro sociální byty a 110 mil. Kč na úvěry na dostupné byty.

Generální ředitelství Úřadu práce ČR (dále jen "GŘ ÚP ČR") se na plnění tohoto opatření v současné době nepodílí, jelikož o zákoně o sociálním bydlení není v rámci legislativního procesu jednáno. V případě předložení návrhu zákona o sociálním bydlení ÚP ČR bude zajišťování systemizovaných míst řešit ohledem na obsah zákona.

I nadále platí, že vzhledem k pozastavení prací na věcném záměru ZoSB v roce 2018 se nepokračovalo ve změnách rozpočtového výhledu na příslušné roky, které měly být učiněny v rámci přípravy věcného záměru ZoSB ve spolupráci s Ministerstvem financí (dále pouze jako „MF“).

I.V Specifický cíl: Zřízení dostatečného počtu systemizovaných míst pro zajištění agendy sociálního bydlení u řídicího orgánu (MPSV, Úřadu práce) v návaznosti na úpravu rozpočtu kap. 313-MPSV na rok 2015 a následnou úpravu rozpočtového výhledu a zajištění příslušné systemizace pracovních míst v resortu MPSV.

Odpovědnost: MF, MPSV, MV, GŘÚP

Termín: od 1. Q 2015, průběžně

Cíl je plněn částečně. Z usnesení vlády číslo 810, kterým byla schválena Koncepce sociálního bydlení ČR 2015–2025, vyplývá pro 1. místopředsedu vlády pro ekonomiku, ministra financí a ministryni práce a sociálních věcí povinnost zajistit opatření pro vytvoření pěti nových systemizovaných

pracovních míst v resortu MPSV. Od roku 2016 vznikla na MPSV systemizovaná místa zaměřená na realizaci agendy sociálního bydlení vyplývající z usnesení vlády. Agenda sociálního bydlení je zajištěna prostřednictvím oddělení stárnutí a sociálního začleňování s 10 služebními systemizovanými místy. Pro potřeby projektu “Podpora sociálního bydlení-metodická a informační podpora v oblasti sociálních agend” bylo, s ohledem na jeho schválené rozšíření a prodloužení doby realizace do října roku 2022, systemizováno na rok 2021 celkem 16 pracovních míst.

Dle MF na MPSV od roku 2016 vzniklo 5 nových systemizovaných míst zaměřených na realizaci agendy sociálního bydlení. Při naplňování této agendy došlo k výraznému posunu. Plány k přípravě ZoSB prozatím nejsou, naopak se připravuje ZoDB a došlo ke změně gestora úkolu z MPSV na MMR.

V této souvislosti MF upozorňuje, že posílení o 5 míst na agendu sociálního bydlení zůstalo, i když objem činnosti se zúžil (zejména o činnost související s novým zákonem). Přitom MPSV (ústřední orgán) za IV. čtvrtletí roku 2020 vykazalo celkem 172 neobsazených míst (11,6 %). Z uvedeného vyplývá, že by předmětných 5 systemizovaných míst mělo být vráceno. Oproti tomu MPSV uvádí, že od roku 2017 bylo v souladu s rozhodnutím vlády ČR realizováno snižování počtu systemizovaných míst ve státní správě, v návaznosti na to musela být upravována organizační struktura ústředního orgánu a k zabezpečení agend došlo ke změnám v charakteristikách některých systemizovaných míst. Dále uváděný počet neobsazených míst ústředního orgánu zahrnuje i neobsazená systemizovaná místa zaměstnanců, kteří administrují a realizují projekty v rámci OP Z a OP PMP. Vzhledem k uvedenému nemůže být 5 uváděných systemizovaných míst navráceno.

Zároveň MF upozorňuje, s ohledem na vývoj a změny, ke kterým došlo v letech 2015–2020, a to zejména změnu kompetencí k řešení problematiky sociálního bydlení, že je nutno Koncepti sociálního bydlení ČR 2025 podrobit důkladné revizi. Zároveň upozorňuje na nově připravovaný dokument MMR Koncepte bydlení ČR 2021+, který by měl být předložen vládě do konce března 2021. Jde o analogový dokument, kde realizace bude probíhat rovněž prostřednictvím Akčních plánů podle konkrétních souborů opatření. Podle názoru MF dochází k duplicitám a roztržitosti vyvážených dokumentů napříč organizacemi a z těchto důvodů považuje za vhodné sloučit tyto dva dokumenty do jednoho strategického dokumentu včetně konkrétních opatření.

Generální ředitelství Úřadu práce České republiky (dále pouze jako „GŘ ÚP ČR“) se na plnění tohoto opatření v současné době nepodílí, jelikož o ZoSB není v rámci legislativního procesu jednáno.

V případě, že by byl návrh ZoSB opět předložen, tak by ÚP ČR zajišťování systemizovaných míst řešil s ohledem na obsah zákona.

Ministerstvo vnitra (dále pouze jako „MV“) se na plnění tohoto opatření podílí pouze v rozsahu vymezeném zákonem č. 234/2014 Sb. o státní službě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní službě“). Dle § 17 odst. 2 zákona o státní službě návrh systemizace vypracuje MV v dohodě s MF na základě návrhů služebních orgánů, které mu je v termínu stanovém MV předkládají prostřednictvím příslušných ústředních správních úřadů. Z výše uvedeného vyplývá, že to, jakým způsobem je naplňováno opatření spočívající ve zřizování dostatečného počtu systemizovaných míst pro zajištění agendy sociálního bydlení, je primárně v gesci MPSV.

MV plní svou gesci pouze v předložení návrhu systemizace vládě ke schválení za všechny služební úřady tak, jak mu ukládá zákon o státní službě.

I.VI Specifický cíl: Předložení návrhu zákona o sociálním bydlení

Odpovědnost: MPSV, MLP, MMR

Termín: 2. Q 2016

Cíl nebyl splněn. Již v roce 2018 bylo rozhodnuto nepokračovat v přípravě věcného záměru ZoSB a tento zákon nebyl předložen. Věcný záměr ZoSB byl nahrazen programem “Výstavba pro obce.” Na přelomu roku 2018/2019 byl do meziresortního připomínkového řízení rozeslán návrh řízení vlády o použití peněžních prostředků SFRI na pořízení sociálních a dostupných bytů. Podrobná podoba programu je uvedena již v cíli I.I: Předložit návrh věcného záměru ZoSB.

Ve Zprávě o plnění Konceptce sociálního bydlení za rok 2018 jsou u tohoto specifického cíle výslovně zmíněny konkrétní úkoly, jejichž gesci má mít MV. Jedná se o “zavedení povinnosti trvalého pobytu v obci, kde jedinec fakticky bydlí” a úkol “zákonně definovat, co je přechodné bydlení a jsou má funkci za účelem eliminace tzv. “ubytoven.” MV dlouhodobě zastává názor, že regulace přechodného pobytu obecně pro všechny občany či jiná plošná zpřísnění právní úpravy trvalého pobytu, nejsou vhodná. Z tohoto důvodu doporučuje pro situace, kdy je třeba zohledňovat nikoli evidenční trvalý pobyt, nýbrž pobyt faktický, upravit v rámci zvláštní právní úpravy sociálního bydlení či dávek poskytovaných v souvislosti s bydlením, a to pouze specificky pro tyto účely. Z již zmíněného rozhodnutí nepokračovat v přípravě ZoSB cíl nebylo možné splnit.

2 Cíl II: Podpora sociální práce na obcích související se systémem sociálního bydlení

Praktický výkon úkolů, jež mají obce v přenesené působnosti a v samostatné působnosti, se v oblasti bydlení často projevuje nesouladem mezi oběma složkami veřejné správy. Jeden z typických důsledků takového nesouladu bývá nedostatečné zázemí a podmínky pro výkon profesionální sociální práce. Nedostatky mívají konkrétní podobu nedostatečného personálního či materiálního zajištění výkonu činností sociální práce, přestože má být zajištěn v rámci neúčelově poskytovaného příspěvku na výkon státní správy. Financování výkonu činností sociální práce v přenesené působnosti je nutné jej účelově posílit také pro zajištění podpory nájemníků sociálních bytů při zachování celkových výdajů státního rozpočtu.

V současné době není na úrovni samosprávy obcí dostatečně řešeno zjišťování potřeb občanů spojených s bydlením a jejich včasné řešení. To může být důvodem, proč dochází k nárůstu sociálního napětí a postupnému rozvoji sociálně nežádoucích jevů. Neřešení popsané situace má za následek požadavek na finančně i odborně náročná řešení, která mnohdy přesahují kapacity lokální úrovně.

Za účelem posílení sociální práce na obecní úrovni byl v minulosti vytvořen dotační titul v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Cílem dotace je garance dostupnosti a kvality výkonu činností sociální práce v přenesené působnosti. Pro dotaci bylo v roce 2020 alokováno 400 mil. Kč. V roce 2020 byly též vyplaceny mimořádné odměny sociálním pracovníkům na obecních a krajských úřadech za mimořádné pracovní nasazení v souvislosti s epidemií COVID-19 v celkové výši 22 mil. Kč.

II.I Specifický cíl: Alokovat dostatečnou výši finančních prostředků pro dotační titul na financování sociální práce na obcích a krajských úřadech.

Odpovědnost: MPSV, MF, MV

Termín: 2. Q 2015

Cíl je plněn částečně. MPSV i nadále analyzovalo situaci na obecních úřadech v souvislosti s výkonem sociální práce. V tom bylo podpořeno MV, které důsledně provádělo koordinační roli ve vztahu k veřejné správě a kontinuálně poskytuje podporu v projednávání problematiky sociálního bydlení na dalších odborných platformách, které garantuje. Opatření spočívající v alokaci dostatečné výše finančních prostředků je primárně v gesci MPSV, resp. MF.

Již od roku 2015 MPSV poskytuje příspěvek na výkon sociální práce s cílem podpořit výkon sociální práce finančními prostředky, jež jsou přidělovány nad rámec příspěvku na výkon státní správy a v přenesené působnosti poskytované MV. Do účinnosti zákona č. 254/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, byly náklady na činnosti sociální práce úřadů hrazeny pouze z příspěvku MV.

V současné době spočívá povinnost zajištění výkonu činností sociální práce v potřebné kvalitě a množství v přenesené působnosti na obecních a krajských úřadech.

V oblasti financování činností sociální práce na obecních úřadech MPSV stále usiluje o stabilizaci a dostatečnou výši finančních prostředků na výkon činností sociální práce. V roce 2020 bylo v rámci dotačního titulu na výkon sociální práce vyplaceno cca 400 milionů Kč a v rámci mimořádného dotačního titulu cca 22 milionů Kč (viz tabulka č. 1) pro sociální pracovníky na obecních úřadech a sociální pracovníky na krajských úřadech. Zároveň bylo v tomto roce v rámci mimořádného dotačního titulu vyčleněno na odměny sociálním pracovníkům cca 800 tisíc Kč.

Tabulka č. 1 – Výsledky mimořádného dotačního řízení MPSV za rok 2020

Výsledky mimořádného dotačního řízení MPSV pro rok 2020 na podporu mimořádného finančního ohodnocení sociálních pracovníků na obecních úřadech v souvislosti s epidemií COVID_19					
Typ žadatele	Počet žadatelů	Počet SP	Počet úvazků	Počet hodin	Přidělená dotace
ORP	185	975	735,07	235272,47	18 572 898 Kč
POU	100	147	100,14	35008,7	2 763 658 Kč
Celkem	285	1122	835,21	270281,17	21 336 556 Kč

Výsledky mimořádného dotačního řízení MPSV pro rok 2020 na podporu mimořádného finančního ohodnocení sociálních pracovníků na krajských úřadech v souvislosti s epidemií COVID_19					
Typ žadatele	Počet žadatelů	Počet SP	Počet úvazků	Počet hodin	Přidělená dotace
KRAJ	12	42	29,28	10619,6	838 335,00

Zdroj: MPSV (2020)

Projekt MPSV “**Podpora sociálního bydlení-metodická a informační podpora v oblasti sociálních agend**” pokračoval ve spolupráci s šestnácti místními projekty sociálního bydlení, které čerpaly finanční prostředky prostřednictvím výzev č. 128 (projekty obcí a měst Brno, Chomutov, Jindřichův Hradec, Kadaň, Křižánky, Most, Otrokovice, Pardubice, Plzeň, Štětí, Velké Hamry, Veselíčko a Vír), č. 8 (Praha 7, Praha 14) a č. 26 (Ostrava) Evropského strukturálního fondu, Operačního programu Zaměstnanost. Díky čerpání těchto prostředků a spolupráci s MPSV se obcím realizujícím tyto projekty podařilo kapacitně i obsahově rozšířit spektrum nástrojů jimi poskytované sociální práce a zajistit její výkon na intenzivní podporu osob v sociálních bytech i dalších osob v bytové nouzi, které se na obce ve velkém počtu obracejí. Obce úspěšně nastavily místní systémy sociálního bydlení, mají i vypracované lokální koncepce sociálního bydlení, metodiky sociální práce a nastavily si i režim spolupráce místních aktérů sociálního bydlení, jenž je nezbytný pro jeho úspěšnou realizaci. Současně vypracovaly i řadu dalších metodických a analytických materiálů, které poslouží jako podklady k vyhodnocení v praxi aplikovaných přístupů k sociálnímu bydlení dle Koncepce sociálního bydlení ČR, jejíž principy se obce zavázaly dodržovat.

Součástí poskytované podpory obcím v rámci projektu MPSV “Podpora sociálního bydlení-metodická a informační podpora v oblasti sociálních agend” je i zpracování metodických dokumentů, které využívají podnětů a informací z praxe a obsahově se zaměřují na poskytování sociální práce a dalších v souvislosti s ní vykonávaných činností.

MPSV vyhlásilo na konci roku 2018 Výzvu č. 108 v rámci Operačního programu Zaměstnanost (OPZ) na podporu konceptu **Housing First** (Bydlení především). O dotaci se mohly ucházet obce, organizace zřizované obcemi či neziskové organizace. Z podaných žádostí bylo schváleno 15 projektů (dva subjekty později ustoupili od realizace projektů). Hlavním cílem této výzvy je podpora pilotního rozšíření sociální inovace – projektů zabydlování dle principů přístupu Housing First (Bydlení především) včetně ověřování principů Housing First v praxi. Primárním cílem programu Housing First je eliminace bezdomovectví, respektive stavu bytové nouze a získání standardního bydlení a jeho dlouhodobé udržení uživateli programu. V dlouhodobé perspektivě je nutné sledovat i sekundární dopady, kdy získání standardního bydlení, respektive přechod ze stavu bytové nouze do stavu bydlení má potenciál nastartování celého komplexu pozitivních změn v dalších oblastech života účastníků programu Housing First. Realizátorům projektů v rámci Výzvy č. 108 OPZ a dalším zájemcům o přístup Housing First nabízí a poskytuje MPSV metodickou a informační podporu, zajišťuje evaluaci projektů,

propojení s dalšími aktéry, přenos výstupů z projektů do koncepčních a strategických materiálů včetně publicity projektů.

MPSV metodicky vede, řídí a kontroluje výkon státní správy v oblasti sociální práce. V průběhu roku 2020 se konaly pravidelné online konzultační dny s metodiky sociální práce a prevence krajských úřadů, na nichž každý měsíc docházelo k vzájemnému předávání informací a zkušeností. Současně MPSV průběžně zodpovídalo metodické dotazy z území a předávalo informace prostřednictvím webových stránek, e-mailů či tiskových zpráv.

MPSV v rámci projektu “Systémová podpora sociální práce v obcích” poskytovalo podporu sociálním pracovníkům v obcích, zpracovávalo metodické dokumenty, které jsou využívány na základě podnětů a informací z praxe a obsahově se zaměřují na poskytování sociální práce a dalších v souvislosti s ní vykonávaných činností. V roce 2020 byly v rámci výše uvedeného projektu realizovány on-line setkání v podobě kazuistických seminářů. Rovněž se pravidelně uskutečňují každý týden jednání on-line se zástupci krajů, v jejichž rámci je i řešena problematika koncepce sociálního bydlení.

K naplňování cíle přispívaly v roce 2020 též projekty realizované obcemi z výzev “**Koordinovaného přístupu pro sociálně vyloučené lokality**” (KPSVL). Z celkem 75 projektů realizovaných přímo obcemi se více než 50 % soustředilo na vytvoření podmínek pro nastavení a realizaci podpory osobám v bydlení a sociální práci. Projekty zaměřené na podporu a rozvoj nástrojů podpory v bydlení realizovalo celkem 29 měst a obcí a v jednom případě sdružení obcí mikroregionu. Zejména na oblast sociální práce na obcích se soustředily projekty obcí I. typu (celkem 4 obce), II. typu (celkem 4 obce) a III. typu (celkem 21 obcí). Obce I. a II. typu se v projektech zaměřených na oblast bydlení soustředily na vytvoření kapacit sociální práce, jež v důsledku poddimenzovanosti v rámci přeneseného výkonu státní správy nepokrývá potřeby osob v území. Komplexní projekty byly realizovány zejména statutárními městy (např. Brno, Ostrava, Liberec, Jihlava), jejichž součástí byly vytvořené koncepce politiky bydlení, ověřování a realizace nástrojů podpory bydlení (např.: kontaktní místo podpory bydlení v Brně, Jihlavě, Liberci). Potřebu zajištění dostatečných kapacit sociální práce a podpory osobám v bydlení saturovaly rovněž projekty realizované obcemi III. typu (např. Kroměříž, Písek, Žďár nad Sázavou a Břeclav).

Celkové způsobilé výdaje za všechny projekty obou výzev zaměřené na sociální bydlení na lokální úrovni činí 104 251 724,41 Kč. Aktivity v projektech přispějí k systémovému ověření inovativních

forem sociálních služeb, prevence ztráty bydlení a zajištění bydlení osob bez domova (dle definice ETHOS), osob ohrožených ztrátou bydlení a osob vynakládajících nepřiměřeně vysoké množství příjmů na bydlení.

Vzhledem k chystané novele zákona o sociálních službách nyní panuje v krajích a obcích nejistota ohledně toho, jakým způsobem bude financován výkon sociální práce na obcích. Činností sociálních pracovníků není jen podpora při vyhledávání možných ubytovatelů, ale nezastupitelnou roli mají i v oblasti podpory při udržení si bydlení – poradenství, doprovázení při řešení finančních, zdravotních a dalších problémů, které mají na uvedenou oblast rozhodující vliv. Sociální pracovníci mají svoji nezastupitelnou roli při zprostředkování kontaktu klientů s kontaktními pracovišti krajských poboček ÚP na úseku nepojistných sociálních dávek. Spolupracují i s dalšími organizacemi – sociální služby, samospráva, ČSSZ, soudy, zaměstnavateli a řadou dalších míst.

3 Cíl III. Provázání sociální práce s dalšími nástroji sociální a bytové politiky, které zajistí efektivní pomoc cílové skupině sociálního bydlení

Řešení potřeb spojených s bydlením má realizovat obec, jak v samostatné, tak v přenesené působnosti. V rámci přenesené působnosti by měl obecní úřad obce s rozšířenou působností (dále pouze jako „ORP“) koordinovat aktivity s obcemi ve svém správním obvodu. Dalšími subjekty, které se podílejí na řešení potřeb spojených s bydlením, jsou ÚP ČR, poskytovatelé sociálních služeb, pronajímatelé a další poskytovatelé bydlení a ubytovatelé, a další. Je zde nutná vazba na sociální služby, zaměření na prevenci ztráty bydlení, roli sociálních služeb v systému sociálního bydlení apod. V oblasti bydlení mají jednotliví aktéři odlišnou roli. Pokud nesledují všechny subjekty stejné cíle, dochází k nevyváženosti podpor a k jejich neúčinnosti. K účinnému řešení potřeb bydlení nestačí mít k dispozici na ORP pouze nástroje sociální politiky, ale je třeba provázat je s takovými nástroji bytové politiky, které přispějí k řešení situace již konkrétních ohrožených osob. Zejména je třeba jasně specifikovat povinnosti státu, krajů, obcí a dalších subjektů v oblasti sociálního bydlení. Podpora musí být vícezdrojová. Podpora nástrojů sociální a bytové politiky působí na ohrožené osoby společně či návazně, aby bylo dosaženo efektivity řešení sociálního bydlení.

Koncepce sociálního bydlení počítá s vytvořením nové specifické sociální služby krizové bydlení. V současné době probíhají odborné práce a konzultace nad úpravou zákona o sociálních službách mj. v oblasti druhologie sociálních služeb. Při zajištění krizového bydlení jako nové sociální služby nebude narušena samospráva kraje při tvorbě sítí sociálních služeb dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

III.I Specifický cíl: Na základě definice sociálního bydlení bude vytvořena metodika spolupráce ORP a dalších subjektů na lokální úrovni zaměřená na provázání jednotlivých nástrojů bytové a sociální politiky za účelem trvalého řešení situace cílové skupiny.

Odpovědnost: MPSV, GŘÚP, MMR, SMO, MV

Termín: 4. Q 2015

Cíl je plněn částečně. MPSV je gesčním resortem ve vztahu k sociální politice, sociální práci (práce s lidmi v bytové nouzi, prevence ztráty bydlení atp.), sociálním službám (noclehárny, azylové domy, domy na půl cesty atp.) a sociálním dávkám na bydlení (tj. příspěvek na bydlení, doplatek na bydlení

a mimořádná okamžitá pomoc). Role těchto sociálních agend je pro fungování systému sociálního bydlení naprosto klíčová. Jak sociální práce, tak sociální služby, jsou nedílnou součástí sociálního bydlení zejména u lidí v hluboké bytové nouzi, kteří řeší vícenásobné sociální a ekonomické problémy.

Průběžně v roce 2020 v souvislosti s epidemií COVID 19 probíhala na MPSV intenzivní práce týkající se oblastí výkonu sociální práce pro osoby bez přístřeší.

MPSV spolupracuje v otázkách sociální prevence zaměřené na práci s cílovými skupinami splňujícími podmínky pro nárok na sociální bydlení s MV a s ÚP ČR v otázkách administrace dávek na bydlení a dalších oblastech působnosti, která připadají těmto místům. Obě jsou zastoupena v expertní skupině, která řeší otázky sociálního bydlení vycházející z Koncepce sociálního bydlení.

GŘ ÚP ČR spolupracuje na systémovém projektu MPSV, jejíž je i členem „Sociální bydlení – metodická a informační podpora v oblasti sociálních agend“. Je členem expertní skupiny k uvedenému projektu zaměřené na metodiku sociální práce v sociálním bydlení. ÚP ČR má v gesci administraci dávek na bydlení, která je zásadní kompetencí ÚP ČR. ÚP ČR má dlouhodobě navázanou spolupráci se sociálními pracovníky obcí. Spolupráce se týká i řešení bytové situace klienta a prioritou je, aby osoby měla možnost bydlet ve standardní formě bydlení. Spolupráce je stanovena legislativním rámcem.

- Na základě § 33 odst. 3 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZPHN“) nárok na dávku na bydlení nevznikne, pokud osoba bez vážného důvodu odmítne možnost přiměřeného bydlení, které je povinna si aktivně hledat. Za tímto účelem je osoba povinna o pomoc při získání takového bydlení požádat obec, ve které má trvalý pobyt či ve které se skutečně zdržuje. Obec je v těchto případech povinna příslušnému orgánu pomoci v hmotné nouzi na jeho vyzvání sdělit, zda ji osoba o pomoc při získání přiměřeného bydlení požádala, zda osobě nabídka takového bydlení ze strany obce byla učiněna a zda tato nabídka byla osobou akceptována.
- Na základě §33a odst. 3 ZPHN Krajská pobočka ÚP poskytne obci na základě její žádosti informace o počtu osob, kterým je poskytován doplatek na bydlení na jejím území podle lokalit uvedených v žádosti.
- Na základě § 35a ZPHN probíhá vzájemná součinnost krajské pobočky ÚP, obce a pověřeného obecního úřadu nebo újezdního úřadu i v rámci posuzování, zda se jedná o případ hodný zvláštního zřetele. Úřad uvedený ve větě první poskytne krajské pobočce Úřadu práce

požadovanou informaci bezodkladně, nejpozději však do 20 kalendářních dnů ode dne doručení žádosti.

- Na základě § 35a ZPHN mají pracovníci ÚP ČR povinnost o skutečnosti, že dávka na bydlení začala být poskytována osobě užívající jiný než obytný prostor nebo ubytovací zařízení, informovat bez zbytečného odkladu pověřený obecní úřad, obecní úřad obce s rozšířenou působností nebo újezdní úřad příslušný podle místa skutečného pobytu uvedené osoby s podnětem k zahájení sociální práce za účelem řešení bytové situace dotčené osoby.

Jednotlivé orgány hmotné nouze komunikují s obecními úřady na úrovni sociálních pracovníků, ale i na úrovni jednání mezi zástupci vedení kontaktních pracovišť a krajských poboček ÚP (§ 35a ZPHN) a vedení obcí. Dále probíhá spolupráce v rámci výkonu sociální práce mezi ÚP ČR a obcemi, a to prostřednictvím standardizovaného záznamu sociálního pracovníka.

V rámci tohoto cíle MPSV podpořilo vzdělávací program určený pro sociální pracovníky, kteří pracují s osobami ohroženými ztrátou bydlení či bezdomovci. Tento vzdělávací program bude akreditován a jeho cílem je vyškolení cca 500 sociálních pracovníků v problematice sociálního bydlení.

Projekt MPSV “Podpora sociálního bydlení-metodická a informační podpora v oblasti sociálních agend” poskytuje metodickou a informační podporu spolupracujícím obcím při realizaci místních systémů sociálního bydlení. Do tohoto projektu je aktivně zapojeno celkem 16 obcí. V rámci tohoto projektu vzniklo několik metodik pro sociální práci na obcích a pro sociální pracovníky na Úřadech práce ČR a metodik provázání sociální práce a bytové politiky s dalšími nástroji sociální politiky. Zapojené obce hrají v plnění cíle klíčovou roli, což se díky průběžné spolupráci úspěšně daří. Pracovníci projektu poskytují obcím konzultace zaměřené na tvorbu a podobu místních koncepčních a metodických materiálů, které téma spolupráce místních aktérů, jako jeden z klíčových faktorů realizace sociálního bydlení v lokalitě, rozvíjejí. Mimoto se na místní úrovni pracovníci MPSV zúčastňovali lokálních pracovních skupin, které propojují různé místní aktéry sociálního bydlení a organizovali také krajské workshopy, které spolupráci těchto aktérů iniciují. Díky všem těmto aktivitám jsou získávány praktické informace, jež jsou využívány při koncipování metodických materiálů projektu.

MPSV v rámci projektu “Podpora sociálního bydlení-metodická a informační podpora v oblasti sociálních agend” vytvořilo a široce distribuovalo v elektronické podobě na webových stránkách “Metodiku pro spolupráci orgánů veřejné správy při realizaci sociálního bydlení.” Metodika čtenáře

seznamuje se všemi orgány veřejné správy zprostředkovává příklady, podněty a návody, jak účinnou spolupráci v praxi realizovat, přičemž se zaměřuje i na možnosti spolupráce s dalšími subjekty, jako jsou zdravotnická pobytová zařízení, zařízení pro výkon trestu odnětí svobody, soukromí pronajímatelé a další.

Dne 14. prosince 2020 byla schválena vládou „Národní strategie ochrany práv dětí na období let 2021–2029“. Jedním z cílů této strategie je zajištění dostupnosti služeb a další formy pomoci ohroženým rodinám. Tyto aktivity mají být poskytovány „nízkoprahově“, tzn. že mají být zapojovány do běžného komunitního prostředí (školy, poskytovatelé zdravotní péče, volnočasové aktivity atd.). Z toho důvodu je potřeba nastavit spolupráci mezi komunitními subjekty, poskytovateli služeb a dalšími subjekty odpovídajícími za sociální pomoc. Strategie má dále za cíl definovat faktory ovlivňující zásadním způsobem kvalitu života. Tyto faktory budou hodnoceny v rámci existujících systémů služeb a sociální pomoci.

Obecně je důležitá angažovanost a souhra sociálních pracovníků v jednotlivých dílčích projektech obcí, které se nyní prostřednictvím dotačních titulů MMR snaží vytvořit dostupné/sociální bydlení. Bohužel podmínky uvedených dotací z MMR ne vždy korespondují s metodikou sociální práce, což opět znesnadňuje provázanost sociální práce s dalšími nástroji sociální a bytové politiky.

III.II Specifický cíl: Vytvoření nové sociální služby krizové bydlení v zákoně o sociálních službách v provazbě na budoucí zákon o sociálním bydlení.

Odpovědnost: MPSV, MMR, SMO, kraje

Termín: od 4. Q 2015, 2. Q. 2016

Cíl je plněn částečně. Již za stávající právní úpravy nalezneme v systému sociálních služeb služby, které pomáhají řešit zajištění krizového bydlení. Jsou to zejména azylové domy, domy na půl cesty, krizová pomoc poskytovaná pobytovou formou.

Tabulka č. 2 – Druhy a počty sociálních služeb

Druhy sociálních služeb	Celkový počet
azylové domy	215
domy na půli cesty	26
krizová pomoc (pobytová forma)	15

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb (data k 2.3.2020)

Plnění tohoto opatření týkajícího se systému sociálních služeb je úzce navázáno na připravovanou novelizaci zákona o sociálních službách. Návrh novely zákona byl předložen do vlády k projednání 1. 12. 2020. Tento cíl nemůže být úplně naplněn vzhledem k tomu, že nedošlo k předložení ZoSB. V průběhu řady jednání se zainteresovanými subjekty došlo ke shodě, že namísto ZoSB bude zvolena cesta méně náročných legislativních změn ve formě novel příslušných právních předpisů. Jedním z nich je právě zmíněná Novela zákona o sociálních službách. V současné době probíhá její projednávání v rámci pracovních komisí Legislativní rady vlády.

Obsahem novely je mimo jiné doplnění okruhů cílové skupiny osob u služby azylové domy. Oproti dosavadnímu stavu dochází k rozšíření tohoto okruhu o:

- osoby s látkovou a nelátkovou závislostí, které aktuálně nedokážou abstinovat,
- osoby v nepříznivé sociální situaci, které jsou bez domova a na základě indikace lékaře z důvodu doléčení přechodně vyžadují klid na lůžku a potřebu zdravotní péče,
- osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím.

Těmto osobám tak bude možno v rámci služby poskytnout pobytovou službu v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení.

Pro krizové situace (úmrť pečujícího, nemoc, aj.) budou pro území každého kraje vyhrazena 2 % krizových lůžek v rámci pobytových služeb sociální péče. Takto vyhrazená kapacita poslouží k řešení nepříznivé sociální situací osob, které by se bez zajištění potřebné péče ocitly v ohrožení života.

K naplňování cíle přispívají projekty realizované obcemi z “Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám”, jež i v roce 2020 řeší více než 50% oblast přístupu k bydlení. Krizové bydlení je součástí koncepčního plánování obcí při zavádění systémů bydlení pro sociálně vyloučené. Obce vnímají potřebnost zajištění krizového bydlení dvojitou formou, a to zajištěním pobytových sociálních

služeb se ztrátou bydlení (azylové domy, domy na půl cesty, služby krizové pomoci), méně často však samotné obce vyčlení část bytového fondu pro účely krizového bydlení (např. Ostrava, Rotava). Dle výzkumu "Azylové domy jako součást systémového sociálního začleňování" však azylové domy neplní funkci krizového bydlení. Převážně ve větších městech a regionálních centrech s vysokou občanskou vybaveností, kde poptávka převyšuje celoročně nabídku, na místo v azylovém domě musejí zájemci čekat až měsíce. Výsledky dále poukazují, že služby azylových domů jsou méně dostupné především celým rodinám s dětmi (s více než 5 dětmi), obětmi domácího násilí, mládeží, resp. mladým dospělým a klientům s potřebou ošetřovatelské služby. V roce 2020 byly lokálními konzultanty odboru sociálního začleňování MMR obcím ve spolupráci předány metodické postupy k řešení krizových situací spojených s bydlením v souvislosti s epidemií viru COVID-19.

Moravskoslezský a Zlínský kraj spatřuje významný posun v řešení bytové situace ve zmiňovaném v novém návrhu zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. V Moravskoslezském kraji předpokládají změny směřující k podpoře bydlení a základním činnostem sociální služby se zaměřením na získání dovedností k zajištění a udržení bydlení u klientů sociální práce.

Tyto změny jsou navázány na doposud neschválenou novelu zákona o sociálních službách č. 108/2006 Sb., která je v legislativním procesu.

Zlínský kraj upozorňuje, že citovaný zákon se řešením bytové situace zabývá jen částečně, a to v ustanovení § 57 (azylové domy), ev. Ustanovení § 63 (noclehárny), které jsou ve Zlínském kraji zřizovány. Ostatní pobytové sociální služby jsou spojeny vždy s nějakým jiným druhem znevýhodnění (většinou zdravotním, ev. věkovým). Je třeba konstatovat, že platné znění úpravy azylového bydlení v zákoně o sociálních službách není pro účely praxe zcela vyhovující, neboť řeší bytovou situaci osob, které bydlení ztratí jen na přechodnou dobu. Prozatím není řešení jejich bytové situace po ukončení pobytové služby v azylovém domě. Nezřídka pak tito lidé končí v jiném azylovém domě opět na přechodnou dobu. Připravovaný návrh novelizace předpokládal doplnění cílové skupiny v azylových domech o osoby se závislostmi. Na uvedeném řešení nedošlo k odborné shodě. Krizové bydlení, jako forma sociální služby předpokládané v předložené koncepci není součástí platného znění zákona a nebylo s ní ani zvažováno v předloženém návrhu na jeho novelizaci. Zákon o sociálním bydlení, který koncepcie předpokládá jako základní právní předpis, který by vymezoval sociální i dostupné bydlení včetně jeho financování nebyl ke schválení poslanecké sněmovně předložen.

Kraj Vysočina se domnívá, že pokud mají být opatření obsažené v Konceptci funkční, je nezbytné, aby v ní byla stanovena také odpovědnost za jejich financování, a to i v případě sociálních nebo jiných služeb zaměřených na podporu osob pobývajících v sociálním bydlení. Například zřízení služby krizové bydlení bude znamenat rozšíření sítě sociálních služeb a odpovídajícím způsobem by mělo být zajištěno i jeho financování.

Vzhledem k chybějící legislativě na jedné straně a potřebě řešení nepříznivé sociální situací osob, které by se bez zajištění potřebné péče ocitli v ohrožení života na straně druhé, pracuje kraj Vysočina v současné době na Strategickém plánu rozvoje sociálně zdravotního pomezí v Kraji Vysočina. Tento dokument mimo jiné počítá s nastavením sítě krizových lůžek včetně její kategorizace a přesného popisu, za jakých životních situací lze krizové lůžko přidělit.

Krizové bydlení je jako jeden z nástrojů komplexní podpory poskytované v prostředí místních systémů sociálního bydlení pilotně testováno v obcích spolupracujících v rámci systémového projektu MPSV „Podpora sociálního bydlení-metodická a informační podpora v oblasti sociálních agend.“ V obcích jsou prakticky ověřovány možnosti krizového bydlení za současné legislativní situace v ČR a jsou zde testovány rozdílné přístupy ke krizovému bydlení. Zatímco některé z obcí využívají pro tyto účely ubytovací kapacity vybraných zařízení sociálních služeb (azylové domy, domy na půl cesty, chráněná bydlení), zejména větší obce a města mají z bytového fondu vyčleněny tzv. krizové byty (např. Ostrava, Pardubice, Plzeň). Těmito byty, které jsou poskytovány ve zrychleném schvalovacím procesu a na krátkou dobu (max. do 1 roku), prošlo v každém z měst již několik desítek osob a domácností. Zkušenosti s různými formami krizového bydlení, efektivitou i možnostmi jeho realizace v obcích lze využít pro návrh modelu krizového bydlení a jeho případné zařazení v novelizaci zákona o sociálních službách i návrhu věcného záměru zákona o sociálním či dostupném bydlení. Některé organizace a obce realizující projekty v rámci výzvy č. 108 rovněž zřizují a testují krizové bydlení.

V Pardubickém kraji byl systém sociálního bydlení zaveden již v roce 2013. kdy se město Pardubice zapojilo do pilotního projektu MPSV „Podpora sociálního bydlení-metodická a informační podpora v oblasti sociálních agend,“ který byl ukončen v polovině roku 2020. V současné době disponuje město Pardubice 67 sociálními byty, má vytvořenou metodiku a kritéria pro přijímání klientů do těchto bytů a sociální pracovníce s těmito klienty cíleně pracují. I další města v Pardubickém kraji mají nastavený systém dostupného bydlení. Jedná se o město Svitavy a město Chrudim.

Sociálními byty disponuje i město Holice a město Přelouč, které má zpracovaný projekt na vybudování 3 sociálních bytů. Aktuálně disponuje Přelouč 2 byty určenými k přechodnému bydlení.

S ohledem na neexistující právní předpis řešící bytovou problematiku komplexně, se ve **Zlínském kraji** zapojují některé obce do různých projektů a programů. Do projektu je zapojeno město Otrokovice, kde 1. 2. 2020 vzešel v platnost projekt „Housing First,“ který má trvat do 30. 6. 2022. Projekt je financován z Evropského sociálního fondu (z 85 %) a byl schválen rozpočet ve výši 5 189 450 Kč. Do konce roku 2020 se podařilo v rámci projektu zajistit ubytování 14 lidem. Hlavní cílovou skupinou jsou jednotlivci a rodiny bez přístřeší. Nájemní smlouvy se sepisují na půl roku s možností prodloužení. Dále bylo podpořeno město Valašské Meziříčí do projektu s bytovou tematikou, kdy byly zrekonstruovány sociální byty pro osoby v existenční a bytové nouzi.

Aktuálně bylo opraveno 11 takových bytů a možnost nastěhování je předpokládána v polovině roku 2021. Rekonstrukce byla částečně hrazena dotací z „Integrovaného regionálního operačního programu“ MMR. Bytový dům nabízí 12 bytových jednotek o velikosti 1+0 až 2+1.

Jihočeský kraj také reflektuje účinnost projektu „Podpora programu Housing First“ v rámci Výzvy OPZ č. 108. Konkrétně město České Budějovice, projekt „Podpora programu Housing First“ zaneslo i do „Koncepce bydlení statutárního města České Budějovice.“ Vzniká tak širší systém v oblasti řešení bytové nouze občanů, který se bude zabývat mimo jiné i prevencí ztráty bydlení a intenzivní sociální prací s osobami v bytové nouzi. Dalším městem, které iniciovalo zpracování ucelené koncepce bytové politiky, je město Písek. Vznik „Koncepce bydlení města Písku“ je jednou z aktivit realizovaného projektu „Koncepce bydlení města Písku v rámci operačního programu ESF – Zaměstnanost.“ V rámci metodického vedení Krajského úřadu Jihočeského kraje vůči obcím v oblasti sociální práce je bytová problematika na daném území částečně konzultována.

Další přínos spatřuje Jihočeský kraj v realizaci systémového projektu Podpora sociálního bydlení.“ Projekt byl ukončen v roce 2020. Přínos projektu lze spatřovat v navýšení nedostatečného personálního stavu odborů sociálních věcí (např. Jindřichův Hradec – o 2 sociální pracovnice, které zajišťovaly sociální práci s nájemníky sociálních bytů a pracovaly s celkem 100 klienty). Díky nastavení intenzivní sociální práce (mnohdy nejen týdně, ale i denně) podařilo stabilizovat poměry osob a plnit povinnosti vyplývající z nájemních smluv. Na základě získaných zkušeností v rámci tohoto projektu byla v lednu 2020 schválena „Lokální koncepce sociálního bydlení města Jindřichův Hradec.“

Jako další dobrý příklad fungující praxe lze zmínit úspěšný realizování dalšího z projektů v rámci 35. výzvy Integrovaného regionálního operačního programu (dále jen "IROP"), zaměřených na nové vytvoření kapacit sociálního bydlení ve městě. V Jindřichově Hradci tak bylo například vybudováno 6 nových bytových jednotek dostupného nájemního sociálního bydlení pro osoby sociálně vyloučené nebo ohrožené sociálním vyloučením.

Další důležitou aktivitou, se jeví projekt potravinové a materiální pomoci, do kterého je v rámci Jihočeského kraje zapojena většina obcí s rozšířenou působností. Hlavním cílem je poskytnout osobám v nouzi potraviny a další zboží. Cílovou skupinou jsou hlavně materiálně deprivované rodiny s dětmi, lidé bez domova, lidé ohrožení ztrátou bydlení, lidé žijící v dostupném či sociálním bydlení. Prostřednictvím potravinové a materiální pomoci a dalších doprovodných opatření (sociální poradenství, finanční a dluhové poradenství, podpora při přípravě dětí do školy, aj.) je jim zajištěna dočasná úleva při opatřování základních potřeb i pomoc při řešení problematické životní situace.

Královehradecký kraj realizoval projekt „Rozvoj kvality a dostupnosti sociálních služeb v Královehradeckém kraji VII.“, v jehož rámci probíhaly aktivity zacílené na rozvoj dostupného/sociálního bydlení. Zaměřil se na představení různých variant řešení problematiky sociálního bydlení na úrovni obcí. V rámci okresů Královehradeckého kraje jsou plánovány realizace besed, které budou primárně určeny pro zástupce obecních samospráv a sociální pracovníky. Na základě diskuse se zástupci samospráv a zástupci z oblasti sociální práce bude možné vydefinovat možné problémy sociálního bydlení. Probíhá spolupráce s Centrem investic, rozvoje a inovací (CIRI), kde je aktivita v Platformě dostupného bydlení. Do činnosti jsou zapojeni zástupci Královehradeckého kraje, Agentury pro sociální začleňování, MMR, MPSV, ÚP ČR, zástupci obcí a Místní akční skupiny Královehradeckého kraje (dále jen "MAS KHK"), Univerzity Hradec Králové, Oblastní charity v Hradci Králové, zástupci neziskového sektoru a sociálních podniků a další aktéři pracující s cílovými skupinami sociálního bydlení. Aktuálně probíhá spolupráce na projektu „Agentura pro sociální začleňování jako inovační aktér politiky sociálního začleňování.“ Připravují se např. argumentáře pro obce, realizace workshopů zaměřených na dostupné či sociální bydlení a webový portál pro efektivní sdílení informací v oblasti dostupného bydlení. Dále také probíhá realizace projektu „Rozvoj regionálního partnerství v sociální oblasti na území obcí Královehradeckého kraje II (Regionální partnerství II). Cílem je prohloubení regionálního partnerství, plánování sociálních služeb, posílení řídicí a zadavatelské funkce obcí a podpora samostatnosti osob ohrožených sociálním

vyložením. Jednou z aktivit projektu je tvorba projektu návazného (sociálního) bydlení ve městě Nové Město nad Metují. Bude se jednat o strategický dokument obsahující kroky nezbytné pro vznik udržitelného systému sociálního bydlení na území města. Společně s ním bude město čerpat také metodickou podporu. Nyní probíhá výběr dodavatele a dokument by měl být dokončen v prosinci roku 2021.

Město Trutnov v rámci projektu zpracovalo metodický pokyn pro přidělování sociálního a krizového bydlení. Dále se pro pracovníky zapojené do této problematiky plánuje realizace vzdělávacích akcí, které proběhnou po uvolnění současných protiepidemických opatření. Město Vrchlabí má zpracovanou koncepci sociálního bydlení. Do projektu „Regionální partnerství II“ se zapojí s aktivitami zaměřenými na podporu její realizace. Již nyní probíhají konzultace s Platformou sociálního bydlení. Do budoucna se plánují i stáže pro sociální a další odborné pracovníky a pro zástupce města Vrchlabí, kteří poskytují podporu lidem využívajícím sociální bydlení.

Situace se ve **Středočeském kraji** oproti minulým letům nezměnila, v rámci řešení bytové otázky, nebo revitalizace bytového fondu kraj neposkytuje žádné finanční prostředky a tato iniciativa zůstává v kompetenci obcí.

Krajský úřad **Ústeckého kraje** v Ústí nad Labem, odbor sociálních věcí, dotázal všechny obce II. a III. typu na svém území a zpracoval zpětnou vazbu do následující tabulky.

V Ústeckém kraji je následující situace v oblasti dobrovolného zřizování některé z forem/typů tzv. sociálního či dostupného bydlení:

Tabulka č. 3 – Situace v oblasti dobrovolného zřizování typů dostupného či sociálního bydlení (Ústecký kraj)

	Obec	Forma/typ sociálního či dostupného bydlení	Název projektu/aktivity	Poznámka a (termín apod.)
1	Vejprty	Město Vejprty počítá do budoucna se sociálními byty pro nízkopříjmové rodiny. Nyní byl v obci projekt IMPULS, který se zabýval takovými rodinami, pomáhal jim řešit bytovou situaci. Na konci března tohoto roku projekt končí, zpracovávala se k tomu zpráva. Město Vejprty podalo žádost o dotaci na projekt na sociální byty – je to projekt investiční na výstavbu soc.		

		bytů, respektive rekonstrukci. Žádost byla schválena, finanční prostředky jsou alokovány a do 2 let by město mělo mít k dispozici 10 sociálních bytů.		
2	Most	<p>Město realizovalo opakované výkupy bytů. Vycházelo z nabídek vlastníků. V 1. a 2. etapě bylo vykoupeno celkem 8 bytů, a to v rámci 21. Výzvy - ITI-UCHA-SC 2.1-Podpora vzniku sociálního bydlení V. – obce a 25. výzvy-ITI-UCHA-SC 2.1-Podpora vzniku sociálního bydlení VI, které byly vyhlášeny v souladu s výzvou č. 83 – Sociální bydlení – integrované projekty ITI z Integrovaném regionálním operačním programu (IROP).</p> <p>Třetí vyhlášená výzva ze strany města nebyla úspěšná, město neobdrželo žádnou odpovídající nabídku.</p> <p>Vykoupené byty jsou pronajímány nájemcům ve spolupráci s odborem sociálních věcí, který vede seznam zájemců o byt. Nájemcům jsou, v souladu s výzvou po celou dobu udržitelnosti (20 let), poskytovány dle potřeby sociální služby sociálními pracovníky odboru. Cílem je vytvořit „doprovod“ v rámci udržení si bydlení. Město také realizuje pilotní projekt „Housing First ve městě Most“, který navazuje na projekt předchozí, orientovaný na sociální bydlení. Kromě bytů města jsou do tohoto projektu zařazeny i byty soukromých vlastníků, kteří uzavřeli k tomuto účelu spolupráci s městem – jedná se o dalších 7 bytů, které společně s 8 vykoupenými byty tvoří nabídku „sociálního bydlení“ pro ty zájemce, kteří sami nejsou schopni se orientovat či být sami úspěšní na trhu s byty.</p> <p>Registrační číslo projektu CZ.03.2.X/0.0/0.0/19_108/0014444. Žadatelem je Statutární město Most.</p>	Název projektu: Pilotní ověření přístupu „Housing First ve městě Most“	Projekt je realizován od 1. 1. 2020 do 30. 6. 2022
3	Postoloprty	<p>Rok 2019: Sociální bydlení, financováno z IROP.</p> <p>Rok 2020: město Postoloprty získalo dotaci na rekonstrukci svého objektu se záměrem vybudovat sociální byty. Bohužel, když byty byly téměř hotové,</p>	„Sociální bydlení Postoloprty“	Nyní se objekt rekonstruuje (5 bytových jednotek)

		vedení města od toho záměru odstoupilo, dotaci vrátilo a projekt sociálního bydlení se realizovat nebude.		, předání stavby je plánováno na leden 2021.
4	Benešov nad Ploučnicí	3 „sociální byty – bezbariérové bydlení	„Komunitní plán rozvoje sociálních a návazných služeb 2020-2023“	Dokončeno 06/2020, byty obsazeny - senioři
5	Roudnice nad Labem	V Roudnici nad Labem se zatím nic nového v oblasti sociálního bydlení nepřipravuje. Sociální byty existují pouze pro seniory – jedná se o 2 bývalé domy s pečovatelskou službou. Pravidla pro přidělení bytů jsou uvedena na webových stránkách: https://www.roudnicenl.cz/urad/socialni-odbor-formulare		
6	Děčín	Projekt: „Rekonstrukce bytových jednotek v ul. Krokova 825/17, Děčín, na sociální bydlení“. Informace ohledně sociálního bydlení v Děčíně uvedené v tabulce, jsou ke dnešnímu dni stále platné. V roce 2020 využilo byty z projektu sociálního bydlení 9 osob – 2 úplné rodiny, které měly nájemní smlouvu na byt 3+1 (první rodina s jedním dítětem – pobyt v sociálním bydlení 6 měsíců, druhá rodina s dětmi – pobyt v sociálním bydlení 4,5 měsíce). Dále se jednalo o dvě samostatné osoby umístěné ve dvou bytech 1+1 (jedna osoba využila sociální bydlení po dobu 8 měsíců, druhá osoba užívala byt celý rok 2020).	„Rekonstrukce bytových jednotek v ul. Krokova 825/17, Děčín, na sociální bydlení“	Udržitelnost projektu: 5 let (2019 – 2023).
7	Litvínov	Rok 2019: Sociální byty: Od ledna 2019 funguje v Litvínově 10 sociálních bytů. Z dotace IROP město nebytové prostory upravilo na 10 sociálních bytů. Prostupné bydlení: Třístupňový systém – první přenocování, druhý místnost nebo bytová jednotka na ubytovně města, třetí – nájemní byt od společnosti CPI byty, a.s. Rok 2020: Projekt: Podpora osob v přístupu k bydlení v SVL města		Od ledna 2019

		Litvínova registrační číslo CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0015862, z OP Z, neinvestiční projekt spočívající v personálním posílení odboru sociálních věcí a školství o 3 preventisty ztráty bydlení fungující přímo v SVL Janov a o právní poradenství z oblasti bydlení.		
8	Rumburk	V rámci výzvy projekt registrační číslo 03_16_052 Podpora sociálního začleňování v SVL. Výzva Operačního programu Zaměstnanost je město zapojeno do aktivního sociálního začleňování a boje s chudobou. Jedná se o projekt, který je zaměřen na podporu obyvatel žijících v nevhodném bydlení v tzv. sociálně vyloučených "mikrolokality" města Rumburk. Podporu v oblasti bydlení a zdraví doplňuje i protidluhová kampaň. Je vytvořena a schválena Koncepce prostupného bydlení . Aktuálně probíhá pilotáž této koncepce.	Cesta k lepšímu bydlení	2019-2021
9	Libochovice	16 bytů (bývalý dům s pečovatelskou službou, nyní byty se zvláštním režimem – určené pouze pro seniory nebo handicapované). O nových bytech (zapojení do nových projektů) není jednáno. 2020: beze změn.		
10	Teplice	Obec nic nového neplánuje. Jenom pro úplnou informaci je uvedeno, že město Teplice má 208 malometrážních bytů určených pro seniory.		
11	Kláštrec nad Ohří	V současné době se v souvislosti s přestavbou kulturního domu připravuje možný záměr využití stávajícího objektu veřejné knihovny k výstavbě malometrážních bytů pro mladé lidi, typ startovacího bytu. Zdroje – případné využití aktuálních dotačních programů.		
12	Libouchec	V Libouchci se žádná z forem sociálního bydlení nechystá.		
13	Lovosice	Město Lovosice v současné době nemá ani nechystá žádnou z forem sociálního bydlení.		
	Duchcov	V Duchcově je fungující systém, který se nazývá prostupné bydlení v pěti stupních:		

		<ol style="list-style-type: none"> 1. Noclehárna – 5 lůžek 2. Azylový dům – 30 lůžek 3. Byty na půl cesty – 10 bytů 4. Sociální bydlení – 30 bytů 5. Nájemní bydlení <p>Systém je prostupný, přičemž není povinné absolvovat všech pět stupňů – je možné nastoupit např. rovnou do bytu na půl cesty za splnění podmínek cílové skupiny.</p>		
1 4	Štětí	<p>Město Štětí se zapojilo do systémového projektu MPSV Podpora sociálního bydlení“ a v období od 1. 4. 2017 do 31. 3. 2020 realizovalo projekt "Pilotní ověření implementace systému sociálního bydlení na lokální úrovni v obci Štětí" - podrobnosti na stránkách města Štětí – http://www.steti.cz/content/blogcategory/286/485/.</p> <p>Rada města Štětí v únoru 2020 přijala usnesení, jímž rozhodla o pokračování realizace sociálního bydlení, tzn., že se i po skončení projektu pokračuje ve vyčleňování sociálních bytů a hospodaření s nimi v souladu s Konceptí sociálního bydlení ve Štětí vytvořené v rámci projektu.</p> <p>Zároveň město disponuje byty se sociálním nájmem. A již před realizací uvedeného projektu (i v průběhu jeho realizace bez přímé vazby na něj) se snažilo a dále snaží o uplatňování principu prostupného bydlení (při využití krizového ubytování, Ubytovny pro potřeby města, sociálních bytů, bytů se sociálním nájmem, „standardních“ městských bytů).</p>		
1 5	Litoměřice	<p>V současné době město Litoměřice nedisponuje tzv. sociálními byty. K dispozici je pouze krizová bytová jednotka o velikosti malometrážního bytu, která je k dispozici v případě náhlých a nečekaných situací (živelné pohromy apod.), pomocí níž je možné poskytnout v časově omezené době přístřeší osobě (osobám), které o přístřeší přišly, a to jen po dobu nezbytně nutnou. Město je však v současné době ve fázi přípravy</p>		

		a schvalování realizace tzv. startovacích bytů. Termín, kdy budou tyto byty k dispozici, však nedokáží sdělit ani odhadnout, pravděpodobně to však bude v horizontu několika let. 2020: Navíc v současné době město plánuje výstavbu tzv. „Prostupného bydlení“ a to v horizontu cca 5 let.		
1 6	Varnsdorf	Zapojení do podpory IROP „Rekonstrukce sociálního bydlení Žitavská“. 2020 (CSS Vdf): aktualizované informace o projektu sociální bydlení ve Varnsdorfu ulice Žitavská 2764. V roce 2020 se dokončila rekonstrukce všech 17 sociálních bytů a k dnešnímu dni je jich 15 obsazeno. Zaplnit nám zbývají poslední 2 garsoniéry, ale myslím si, že to nebude dlouho trvat a budou byty zaplněné všechny.	„Rekonstrukce sociálního bydlení Žitavská“	Rekonstrukce 17 bytů
1 7	Chomutov	1) Zapojení do systémového projektu MPSV „Podpora sociálního bydlení“ 2) Navazující projekt na podporu sociálního bydlení + dalších oblastí.	1) „Pilotní ověření implementace systému sociálního bydlení na lokální úrovni v Chomutově“ 2) „Podpora sociálního začleňování obyvatel pro oblast sociálního bydlení, dluhové problematiky a podpory ohrožených rodin“	1) 1. 3. 2017 – 28. 2. 2020 2) 1. 7. 2020 – 30. 6. 2022 (v současné době v Chomutově 28 sociálních bytů)
1 8	Bílina	Město nemá žádný projekt sociálního bydlení.		
1 9	Louny	Město Louny v současné době nedisponuje tzv. sociálními byty ve smyslu sociálního/dostupného bydlení. Město pronajímá 15 startovacích bytů ve 2 zrekonstruovaných bytových domech, jejichž obsazování se řídí pravidly rady města (cílová skupina mladí do 33 let, případně starobní důchodci), rekonstrukce byla financována z vlastních zdrojů. Dále jsou využívány byty zvláštního určení v domě s pečovatelskou službou, což je		

		v režii Městské pečovatelské služby s denním stacionářem Louny, příspěvková organizace, obsazování se řídí vlastními pravidly rady města. Aktuálně není řešena jiná forma sociálního bydlení.		
2 0	Kadaň	Město bylo zapojena do systémového projektu MPSV. Kadaň má vytvořen systém „Prostupného sociálního bydlení“. Kadaň disponuje v současné době 46 sociálními byty, po dokončení rekonstrukce dalšího domu (7/2021) bude počet bytů činit 58. Byly realizovány 3 investiční projekty (2x IROP – sociální bydlení, 1x MMR – vstupní bydlení) V současné době probíhá čtvrtý investiční projekt (IROP – sociální bydlení).	Pilotní ověření implementace systému sociálního bydlení na lokální úrovni MMR – vstupní bydlení IROP – sociální bydlení	1.1.2017 – 31.12.2019
2 1	Krupka	Město Krupka disponuje 3 „Sociálními byty“ na adrese Komenského č.p. 333, Krupka. Aktuálně jsou soc. byty od roku 2019 plně obsazené.	Rekonstrukce objektu Komenského č.p. 333 – sociální bydlení. Registrační č. projektu CZ.06.2.56/0.0/0.0/16_033/0002924	Udržitel ost projektu 5 let. (01.05.2019-01.05.2023) - Financováno z IROP.
2 2	Podbořany	V současné době Město Podbořany nedisponuje tzv. sociálními byty. K dispozici je pouze jedna krizová bytová jednotka, která je k dispozici v případě náhlých a nečekaných situací (krizová situace), pomocí níž je možné poskytnout v časově omezené době přístřeší rodině v krizi, a to jen po dobu nezbytně nutnou.		
2 3	Česká Kamenice	V současné době město Česká Kamenice nedisponuje tzv. sociálními byty. K dispozici je pouze možnost využití krizového bydlení v městské turistické ubytovně, případně možnost využití momentálně volného městského bytu (pokud by byl v daném okamžiku k dispozici). Tyto možnosti jsou k využití v případě náhlých a nečekaných krizových situací na dobu		

		nezbytně nutnou. V nově schváleném Komunitním plánu rozvoje sociálních služeb města na období let 2021 – 2025 je jedním z cílů vybudování sociálních bytů, jako realizátor je zde uvedeno město a Oblastní charita Česká Kamenice. Přesný termín realizace však nedokáží sdělit ani odhadnout.		
2 4	Ústěk	Město Ústěk spravuje od roku 2007 11 sociálních bytů, z toho 7 v obci Lukov (vzdálené 3 km od města Ústěk) a 4 byty přímo v Ústěku. Byty jsou obsazené.		
2 5	Ústí nad Labem	Statutární město Ústí nad Labem se otázkou problematiky bydlení dlouhodobě zabývá. Byl zde záměr nákupu objektu za účelem podpory sociálního bydlení, nicméně vzhledem k nedodržení podmínek majitele se prodej neuskutečnil a dotace čerpána nebyla. Aktuálně má město k dispozici 3 krizové byty, které jsou zejména pro potřeby OSV, dále je řešen projekt Čelakovského – smíšený dům (sociální bydlení pro nízkopříjmové seniory, zaměstnance veřejného sektoru), který je však stále v přípravné fázi a doposud stále není schváleno předpokládané využití budov. Aktuálně je nově řešena a zpracovávána Koncepce dostupného bydlení města, která by měla být schválena do konce tohoto roku.		
2 6	Žatec	Město Žatec v současné době nemá ani nechystá žádnou z forem sociálního bydlení. Zapojilo se do programu Housing First, provozovatel Vavřinec, z.s.		

Zdroj: Informace odboru sociálních věcí KÚ ÚK v Ústí nad Labem (stav k 17.2.2020).

Je třeba vytvoření rovných podmínek pro zajištění rovnosti žen a mužů již při výběru a vstupu do systému sociálního/ dostupného bydlení, přičemž metodika výběru občanů vstupujících by měla být udržitelná po celou dobu trvání projektu i jednotlivých nájemních smluv. Je důležité vycházet z předpokladu, že ženy i muži mají stejné podmínky při získávání nájemního vztahu k přidělenému bydlení.

Olomoucký kraj reflektoval v roce 2020 při hledání řešení a mírnění dopadů spojených se sociální vyloučením tematické okruhy strategických dokumentů jako je “Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v České republice do roku 2020,” “Strategie sociálního začleňování 2014 – 2020” (např. podpora služeb zaměřujících se na prevenci zadlužování; podpora hledání alternativ zajištění služeb pro osoby bez domova, které již nejsou schopny využívat klasické služby pro osoby bez domova; dostupnost a komplexnost soc. služeb; aktivity zaměřené na vzdělávání pro pracovníky pracujícími se sociálně vyloučenými a zadluženými osobami; atp.) a “Koncepce sociálního bydlení České republiky 2015–2025.” Jedním z hlavních nástrojů a strategických dokumentů pro plánování rozvoje služeb v území je “Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb,” dle kterého byly v minulém období (platnost plánu 2018–2020) a v jeho aktuální podobě (2021–2023) vytyčeny záměry rozvoje sociálních služeb na území.

Absence ZoSB je považována za systémový problém, neboť Česká republika doposud nemá vlastní zákon, který by občanům, obcím a dalším subjektům stanovoval práva a povinnosti týkající se sociálního bydlení. Zřízení sociálních bytů je v plné kompetenci obcí a jejich městských částí. Navíc obce nejeví přílišný zájem o dotace na sociální byty z vládního programu “Výstavba pro obce,” neboť spoluúčasť státu není pro většinu obcí dostatečná.

Vzhledem k nepředložení ZoSB, nemůže být tento cíl zcela naplňován. V průběhu řady jednání se zainteresovanými subjekty došlo ke shodě, že namísto ZoSB bude prozatím zvolena cesta méně náročných legislativních změn ve formě novel příslušných právních předpisů.

4 Cíl IV: Úprava dávkové podpory zaměřené na bydlení v souladu se zákonem o sociálním bydlení

V oblasti dávkové podpory je potřeba zpřesnit výklad ustanovení upravujících dávky na bydlení v souvislosti s vytvořením nového systému sociálního bydlení a zabezpečit tak jednotný postup orgánů veřejné správy. Je třeba je provázat s novými podmínkami danými ZoSB tak, aby nedocházelo k duplicitní podpoře provozu sociálních bytů (ze sociálních dávek a případné vyrovnávací platby či jiné veřejné podpory), nebo k jejich neodůvodněné výši. Zároveň je nutné dořešit příp. finanční podporu osob a rodin žijících mimo sociální byty.

V připravovaném zákoně o sociálním bydlení se může objevit provazba na zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

IV.I Specifický cíl: **Připravit novelizaci zákonů v gesci MPSV.**

Odpovědnost: MPSV

Termín: 2. Q 2016

Cíl je plněn částečně. S účinností od 1. ledna 2020 bylo přijato Nařízení vlády č. 349/2019 Sb., kterým se pro účely příspěvku na bydlení ze státní sociální podpory pro rok 2020 stanoví výše nákladů srovnatelných s nájemným, částek, které se započítávají za pevná paliva, a částek normativních nákladů na bydlení.

Dále byl přijat s účinností od 1. ledna 2020 přijat zákon č. 363/2019, kterým bylo schváleno navýšení celkové částky rodičovského příspěvku z dosavadních 220 000 Kč na 300 000 Kč při péči o jedno nejmladší dítě v rodině do 4 let věku. V případě, že nejmladším dítětem v rodině jsou dvě či více současně narozených dětí, celková částka příspěvku se úměrně navyšuje na 450 000 Kč.

S účinností od 1. července 2020 byly přijaty další změny v již výše zmíněném zákoně 363/2019. Změnil se způsob společného posuzování okruhu osob pro příspěvek na bydlení. Ten se upravuje dle zákona o životním a existenčním minimu (§ 4 zákona č. 110/2006 Sb.), podle kterého se společně posuzují vždy rodiče a nezletilé nezaopatřené děti a manželé nebo partneři. Dále se společně posuzují rodiče a nezletilé děti, které nejsou nezaopatřené nebo zletilé děti, pokud tyto děti společně s rodiči užívají byt a netvoří další samostatnou rodinu se svým manželem nebo partnerem, a jiné osoby, které společně užívají byt a které společně uhrazují náklady na své potřeby.

V témže zákoně se dále ruší podmínky hlášení trvalého pobytu v bytě, na který je příspěvek na bydlení požadován. Poslední úprava umožňuje šetření v místě pro zjištění podmínek nároku na příspěvek na bydlení a jeho výši, a to včetně nepřiznání nebo odejmutí dávky, pokud žadatel o příspěvek na bydlení nebo příjemce příspěvku na bydlení nebo osoba společně posuzovaná nedá souhlas se vstupem do obydlí, nebo znemožní provedení šetření v místě k ověření skutečností rozhodných pro nárok na příspěvek na bydlení nebo jeho výši.

Navrhovaná novela zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí (dále jen „ZSPOD“) se věnuje i tzv. mladým dospělým, tedy lidem, kteří jsou velmi blízko věku zletilosti a nad to opouští zařízení pro výkon ústavní výchovy, popř. jednu z možných forem náhradní rodinné péče (dále jen „NRP“) – pěstounskou či poručenskou péči. Vládě byla novela předložena v únoru 2020 a po schválení vládou byla dne 22. června 2020 předložena do Poslanecké sněmovny ČR. Jednou z navrhovaných změn je i odstranění překážky v naplnění práva mladých nezaopatřených lidí opouštějících náhradní rodinnou nebo ústavní péči na nezávislý život spočívající v nesystémovém řešení jejich hmotného zabezpečení. V současné době mají nezaopatření lidé opouštějící NRP v případě, že je u nich ukončena dlouhodobá pěstounská péče a poručenství s osobní péčí poručníka z důvodu nabytí plné svéprávnosti, nárok na jednorázový příspěvek při ukončení pěstounské péče ve výši 25 000 Kč podle § 47h zákona o SPOD, vyplácený ÚP ČR. Pokud zůstávají s bývalým pěstounem nebo poručníkem v jedné domácnosti, mohou nadále po dobu nezaopatřenosti pobírat dávky pěstounské péče. Pokud by se však chtěli osamostatnit, nárok na tyto dávky zaniká. Mladým dospělým opouštějícím zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy je přímo zařízením vyplacen jednorázový příspěvek dítěti při ukončení pobytu v zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy, a to na základě § 33 zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní nebo ochranné výchovy, v platném znění. Výši příspěvku stanoví samotné zařízení podle posouzení potřeb a zdrojů dítěte.

Jednorázová podpora však nestačí mladým lidem k tomu, aby se mohli plně osamostatnit, najít si a udržet si bydlení a celkově se plnohodnotně zapojit do běžného života společnosti. Navrhovaná novela na tento stav reaguje tak, že předpokládá zavedení opakovaného měsíčního zaopatřovacího příspěvku ve výši 15 000 Kč jako dávky určené nezaopatřeným zletilým osobám do 26 let věku ke zmírnění jejich nepříznivé sociální situace poté, kdy u nich zanikla pěstounská či poručenská péče s osobní péčí, nebo ústavní péče, a to v důsledku zletilosti či nabytí plné svéprávnosti, příspěvek by měl nahradit dosavadní prolongaci dávek pěstounské péče.

Rovněž se navrhuje zavedení jednorázového zaopatřovacího příspěvku ve výši 25 000 Kč, který by měl nahradit dosavadní příspěvek při ukončení pěstounské péče, za stejných podmínek by na tento příspěvek měl vzniknout nárok též osobám, které se nacházely v ústavní výchově. Zároveň se záměrem zavedení finanční podpory připravovaná novela počítá se sociální prací s mladými dospělými, formou spolupráce se sociálním kurátorem na základě individuálního plánu. Dle „Národní strategie ochrany práv dětí na období let 2021–2029“, schválené dne 14. prosince 2020 vládou ČR, by s ohledem na její dílčí cíl 5 „Zvyšování kvality života“ měl být definován systém pomoci v oblasti dostupného bydlení, hmotné pomoci atd. zaměřený na cílovou skupinu ohrožených dětí a systém (opatření) v oblasti bydlení, hmotné pomoci atd. pro prevenci odebrání dětí z rodičovské péče. Tyto definice by měly sloužit jako podklad pro související strategie a změny právní úpravy.

Pro úplnost uvádíme legislativní změny přijaté v roce 2020 mající vliv na dávky na bydlení, v souvislosti se započitatelnými příjmy:

A) Změny v oblasti státní sociální podpory a systému pomoci v hmotné nouzi:

Účinnost od 1. dubna 2020

- Nařízení vlády č. 61/2020 Sb., o zvýšení částek životního a existenčního minima, kterým byly navýšeny částky, jež přímo ovlivňují výši nároků na dávky pomoci v hmotné nouzi.

Účinnost od 1. ledna 2021

- Nařízení vlády č. 580/2020 Sb., kterým se pro účely příspěvku na bydlení ze státní sociální podpory pro rok 2021 stanoví výše nákladů srovnatelných s nájemným, částek, které se započítávají za pevná paliva, a částek normativních nákladů na bydlení.

Účinnost od 1. července 2021

- Zákon č. 588/2020 Sb., o náhradním výživném pro nezaopatřené dítě a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o náhradním výživném), který má za cíl podpořit rodiče v těch případech, kdy druhý rodič neplní řádně vyživovací povinnost.

B) Nově předložené legislativní návrhy:

- V rámci návrhu novely zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi a zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře (ST 652) byly v roce 2020 navrženy některé parametrické úpravy v oblasti dávek na bydlení, které cílí především na přehlednější a spravedlivější výplatu dávek. Navržené změny, které by mohly ovlivnit výši nároku na dávky představují určité úpravy

způsobu zápočtu příjmů. Navržená úprava si rovněž klade za cíl zlepšení v oblasti kvality bydlení navrženými minimálními standardy kvality bydlení. V neposlední řadě se pak jedná o navrhované rozšíření právních titulů pro možné získání nároku na příspěvek na bydlení, kdy se navrhuje tuto dávku poskytnout i v případě podnájmů.

- Byla navržena novela zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, která navyšuje pro nárok na přídavek na dítě koeficient ze současných 2,7 na 3,4, což by ve výsledku znamenalo rozšíření okruhu rodin, které by na přídavek na dítě dosáhly. Současně je v návrhu zákona navýšena částka, která náleží dle jednotlivých věkových skupin a to o 26 %.
- Bylo navrženo další navýšení částek životního a existenčního minima.

IV.II Specifický cíl: Vytvořit metodiku pro poskytování dávek/dávky na bydlení.

Odpovědnost: MPSV, GŘÚP

Termín: 2. Q 2016

Cíl je plněn částečně. V roce 2020 byly vydány metodické instrukce mající vliv na dávky na bydlení. Jedná se o tyto instrukce:

- Instrukce č. 1/2020 týkající se Sjednocení postupu při aplikaci zákona č. 363/2019 Sb., kterým se s účinností od 1. ledna 2020 mění zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.
- Instrukce č. 5/2020 týkající se Sjednocení postupu při aplikaci zákona č. 363/2019 Sb., kterým se s účinností od 1. července 2020 mění zákonné podmínky pro nárok na příspěvek na bydlení podle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.

Dále je nutné zmínit metodickou činnost projektu MPSV „Sociální bydlení-metodická a informační podpora v oblasti sociálního bydlení,“ který je realizován v rámci Operačního programu Zaměstnanost od 1. ledna 2016. Tento projekt metodicky koordinuje a pomáhá vést 16 projektů sociálního bydlení spolupracujících obcí (Brno, Chomutov, Jindřichův Hradec, Kadaň, Křižánky, Most, Otrokovice, Pardubice, Plzeň, Štětí, Velké Hamry, Veselíčko, Vír, Ostrava, Praha 7 a Praha 14) a 13 projektů Housing First, které realizují obce a NNO. Díky intenzivní spolupráci navázané s těmito projekty byly v obcích pilotovány komplexní nástroje řešení bytové nouze dle Konceptu sociálního bydlení ČR a byly zavedeny a rozvíjeny místní systémy sociálního bydlení.

Obce poskytovaly sociální práci i další intenzivní podporu lidem před i po vstupu do sociálního bydlení, navázaly spolupráci s dalšími aktéry řešení bytové nouze v lokalitě a za účelem rozvoje systémů sociálního bydlení zpracovaly řadu analýz, koncepčních i metodických dokumentů. Výsledky obecních projektů budou předmětem rozsáhlé evaluace, která bude v projektu MPSV ve spolupráci s externím dodavatelem realizována v následujícím období.

Současně byly poznatky z místních projektů sociálního bydlení obcí využity v projektu MPSV „Podpora sociálního bydlení-metodická a informační podpora v oblasti sociálních agend“ při zpracování metodik a dalších dokumentů upravujících mj. doporučené postupy spolupráce s ÚP ČR při řešení problému osob v nepříznivé sociální situaci spojené s bydlením a při poskytování dávek na bydlení. Byla vydána „Metodika sociální práce v sociálním bydlení,“ která zahrnuje části věnované spolupráci s ÚP, jež je nezbytná pro nastavení účinného systému prevence ztráty bydlení i pro samotné poskytování podpory klientů sociálního bydlení, jako je podpora při získávání zaměstnání nebo při získávání sociálních dávek umožňujících získat nebo udržet si bydlení. Téma dále rozvíjela v roce 2019 rovněž zveřejněná metodika Nevyhovující bydlení a možnosti jeho řešení, která obsahuje mj. odpovědi na nejčastější otázky obcí a dalších subjektů týkajících se dávek na bydlení, vypracované ve spolupráci MPSV s GŘ ÚP ČR. Na postavení a spolupráci ÚP ČR jako jednoho z nejdůležitějších aktérů řešení sociálních problémů spojených s bydlením se pak detailně zaměřuje i „Metodika pro spolupráci orgánů veřejné správy při realizaci sociálního bydlení,“ která byla vydána v uplynulém roce. Cílem této metodiky je v kontextu problematiky sociálního bydlení v České republice poskytnout všem zaměstnancům úřadů práce ucelené informace o možnostech řešení nepříznivých sociálních situací spjatých s problematikou bydlení, a to v rámci agend pracovníků ÚP a ve spolupráci s dalšími aktéry sociálního bydlení.

GŘ ÚP ČR spolupracuje na systémovém projektu MPSV, jejíž je i členem „Sociální bydlení – metodická a informační podpora v oblasti sociálních agend“. Je členem také expertní skupiny k uvedenému projektu zaměřené na metodiku sociální práce v sociálním bydlení, na které je metodika řešena. Vzhledem k nepřijetí zákona o sociálním bydlení GŘ ÚP ČR samostatně nevytvořilo žádnou metodiku pro poskytování dávek/dávky na bydlení, ale je připraveno spolupracovat na přípravě v případě, že budou legislativní úpravy u dávek na bydlení s MPSV, jež je jeho nadřízeným metodickým orgánem. ÚP ČR poskytuje dávky na bydlení na základě stále platných právních předpisů. Pro řešení bytové situace klienta i v oblasti dávkové úzce spolupracuje se sociálními pracovníky obcí.

V roce 2020 v důsledku epidemiologické situace způsobené onemocněním COVID – 19 byl na základě opatření vydaných vládou ČR a vyhlášením nouzového stavu omezen osobní kontakt jak s klienty, tak také se spolupracujícími subjekty z důvodu zamezení šíření nákazy. Většina jednání se spolupracujícími subjekty probíhala online, a s klienty elektronickou komunikací. V důsledku pandemie bylo omezeno provádění šetření v místě/sociální šetření.

IV.III Specifický cíl: Pro zefektivnění a zpřehlednění dávkového systému nahradit současný systém dvou dávek na bydlení (příspěvek a doplatek) jednou novou dávkou.

Odpovědnost: MPSV

Termín: 2. Q 2016

Cíl je plněn. V průběhu celého roku 2020 byly řešeny možné úpravy dávek na bydlení. V uplynulých letech probíhaly diskuse o podobě výsledného opatření jak na půdě MPSV, tak při jednáních s odbornou veřejností (se zástupci krajů, obcí, neziskových organizací, příslušných institucí a dalších rezortů). Byla zřízena Pracovní skupina k 15 opatřením pro boj s chudobou jako poradní orgán paní ministryně, která jednala v říjnu a listopadu 2019. V rámci jednání Pracovní skupiny byly projednávány i základní principy nově konstruované dávky na bydlení. V prosinci 2019 byl rozeslán do meziresortního připomínkového řízení návrh zákona o přídatku na bydlení a návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o přídatku na bydlení.

Na MPSV v roce 2020 pokračovala příprava návrhu zákona o přídatku na bydlení a návrhu doprovodného změnového zákona a proběhlo meziresortní připomínkové řízení. Jednalo se o legislativní zakotvení jedné dávky na bydlení, kterou měly být nahrazeny dosavadní dvě dávky, a to příspěvek na bydlení a doplatek na bydlení. S ohledem na pandemii COVID-19 bylo v roce 2020 od úpravy jedné dávky na bydlení upuštěno, neboť by v tuto dobu byla taková změna velice riziková. Na MPSV byly vypracovány parametrické změny obou dosavadních dávek na bydlení, které byly vloženy do pozměňovacího návrhu k ST 652. Stav ke dni 19. 4. 2021 - ST 652 je v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky projednáván ve 2. čtení. Jednání však nebylo dokončeno, pokračovat se bude na 87. schůzi Poslanecké sněmovny parlamentu ČR v březnu 2021.

5 Cíl V: Úprava standardů pro sociální bydlení

Je nezbytné nastavit kvalitativní požadavky na byty využitelné pro sociální bydlení. Tím se zajistí, že občan bude chráněn nejen z hlediska ochrany vztahu, tj. uspokojení potřeby bydlení, ale i z hlediska vhodnosti objektu nebo prostoru k tomuto účelu. Stavebně technické parametry bytu jsou upraveny obecně závaznými předpisy. Sociální byt nebude mít kvalitativně snížený standard bydlení. Specifická úprava standardů sociálního bytu se bude týkat vybavení (např. sanitární zařízení, kuchyňská linka aj.), užitých materiálů, stanovením maximální výměry bytu či technických opatření vedoucí k úspornému chování uživatelů bytu z hlediska spotřeby energií a vody.

V.I Specifický cíl: Připravit návrh na úpravu specifických standardů v oblasti sociálního bydlení a následné promítnutí do prováděcích předpisů k zákonu o sociálním bydlení.

Odpovědnost: MPSV, MMR, MZ, MPO

Termín: 3. Q 2015

Cíl nebyl splněn. V letech 2015-2018 byl výše uvedený cíl částečně plněn, neboť “Ministerstvo průmyslu a obchodu” (dále jen “MPO”) bylo zapojeno v pracovní skupině “Standardy a urbanismus.” V roce 2016 MMR nastavilo standardy pro výměry sociálních bytů, nebyly však definovány další technické a hygienické standardy a plnění výše uvedeného úkolu bylo na základě jednání odpovědných resortů posunuto na následující období.

V roce 2018 byl vládou schválen plán legislativních prací vlády, který určil MMR jako hlavního gestora věcného záměru a ZoSB. MPSV bylo současně určeno jako spolugestor přípravy tohoto zákona. V září roku 2018 však byla podána žádost o zrušení tohoto legislativního úkolu a práce na přípravě věcného záměru ZoSB byly zastaveny, stejně tak jako příprava návrhu na úpravu specifických standardů v oblasti sociálního bydlení. Tato žádost byla vládou schválena. Vzhledem k výše uvedenému nemohla být spolupráce MMR na plnění tohoto cíle v loňském roce realizována.

Na podzim roku 2019 se zástupci Ministerstva zdravotnictví (dále jen “MZ”) zúčastnili jednání Pracovní skupiny k problematice 15 opatření pro boj s chudobou, která proběhla na MPSV. Na těchto jednáních se dospělo mj. ke konsenzu ve věci minimálních hygienických standardů bytů pro poskytování dávek ze systému státní pomoci v hmotné nouzi. Z takto naformulovaných standardů

lze vycházet i při tvorbě zákona o sociálním bydlení. Vzhledem pozastavení prací na návrhu ZoSB tento cíl dosud nebyl splněn.

6 Cíl VI: Zvýšení a rozšíření účinnosti investiční i neinvestiční podpory sociálního bydlení

Investiční podporou sociálního bydlení je státní podpora vzniku sociálních bytů a domů pro sociální bydlení z veřejných zdrojů. Dosavadní investiční podpora vzniku sociálních bytů není dostatečně účinná z důvodu nejednoznačně deklarované potřeby sociálních bytů v lokalitě a nedostatečně definované cílové skupiny. Podmínkou zvýšení její účinnosti je specifikace potřeby sociálních a dostupných bytů v jednotlivých lokalitách (analýza tržního selhání) a podmínek jejich užívání (podle individuálního posouzení situace osoby) v návaznosti na posuzování potřeb sociálního bydlení na úrovni ORP. Sociální bydlení bude nadále podporováno stávajícími typy podpory, bude podpořeno například vlastnické bydlení zaměřené na mladé (SFRB), rovněž bude využita podpora z IROP ve výši 4, 1 mld. Kč. Podpora MMR směřovaná na sociální bydlení je využívána plně. Každý rok jsou vyčerpány veškeré finanční prostředky vyčleněné na tuto oblast.

Je pravda, že v roce 2015 poklesla alokace na realizaci programu Podpora bydlení, ale MMR má ze strany MF přislíbeno navýšení finančních prostředků určených na podporu výstavby komunitních domů seniorů. Co se týče součinnosti využití podpor z různých finančních zdrojů, je nezbytné sladit podmínky poskytování podpory sociálního bydlení tak, aby nedocházelo k překryvu, kdy by byla podpořena stejná aktivita ze dvou zdrojů veřejných rozpočtů. Současně je třeba zajistit, aby si jednotlivé podpůrné nástroje vzájemně nekonkurovaly. Ve spolupráci se spolugestorem MMR bude podpořeno provázání podpory směřující na snížení energetické náročnosti budov a podpory sociálního bydlení, a to formou dotací do sociálně vyloučených lokalit.

Kombinace zdrojů na zateplování a na sociální bydlení – dle MMR teoreticky možné – ale jedno bude mít formu úvěru, jedno dotace. Za určitých kritérií by nějaké procento bylo možné dát do SVL jako přímou dotaci.

VI.I Specifický cíl: V rámci přípravy programového období 2014-2020 zajistit finanční prostředky na podporu výstavby sociálního bydlení z IROP.

Odpovědnost: MPSV, MMR

Termín: 4. Q 2015

Cíl byl splněn. Schválený programový dokument IROP obsahuje v rámci specifického cíle 2.1 „Zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucích k sociální inkluzi“ aktivitu zaměřenou výhradně

na podporu sociálního bydlení. Bude podporováno pořízení bytů, bytových domů, nebytových prostor a jejich adaptace pro potřeby sociálního bydlení a pořízení nezbytného základního vybavení. Celková alokace vyčleněna pro programové období 2014+ je v aktivitě sociálního bydlení cca 4 mld. Kč z Evropského fondu pro regionální rozvoj (dále jen “EFRR”), ale vzhledem k nízkému zájmu o tuto aktivitu především ze strany nositelů integrovaných strategií se bude konečná částka do konce roku 2023 blížit spíše 3 mld. Kč z EFRR. Je to způsobeno např. I tím, že v průběhu období musela být u sociálního bydlení zavedena 20letá udržitelnost, což byl požadavek Evropské komise, a takto dlouhá udržitelnost není pro žadatele příliš atraktivní.

VI.II Specifický cíl: Zajistit provázanost investičních a neinvestičních programů z fondů EU včetně národních zdrojů v období 2014-2020 při realizaci investiční podpory sociálního bydlení, zejm. návazné sociální služby a sociální práce.

Odpovědnost: MPSV, MMR

Termín: 2. Q 2015–3. Q 2015

Cíl byl splněn. Výzvy IROP na sociální bydlení ve specifickém cíli II.I Zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi, které podporují vznik nového sociálního bydlení, jsou komplementární s výzvami na podporu aktivit sociálního bydlení z operačního programu “Zaměstnanost” v gesci MPSV. V tomto zmíněném cíli jsou podporovány další aktivity týkající se rozvoje sociálních služeb.

Podpora sociálního bydlení je v IROP podmíněna zajištěním sociální práce pro cílovou skupinu příjemců podpory, minimálně po dobu udržitelnosti projektu, která činí od roku 2017 20 let. V původních výzvách č. 34 a 35 platí 5letá udržitelnost.

Celková alokace vyčleněna pro programové období 2014+ byla v aktivitě sociálního bydlení původně cca 4 mld. Kč z EFRR, ale vzhledem k nízkému zájmu o tuto aktivitu, a to především ze strany nositelů integrovaných strategií, se bude konečná částka do konce roku 2023 blížit spíše 3 mld. Kč z EFRR. Je to způsobeno např. i tím, že v průběhu období musela být u sociálního bydlení zavedena 20letá udržitelnost, což byl požadavek Evropské komise, a takto dlouhá udržitelnost není pro žadatele příliš atraktivní. Indikátor je nastaven na 5 tisíc bytových jednotek do konce roku 2023.

V červnu 2015 byly vyhlášeny dvě výzvy. Výzva č. 03_15_005 - pro kraje byla zaměřená na zajištění dostupnosti vybraných druhů sociálních služeb zařazených do krajské sítě sociálních služeb a druhá výzva č. 03_15_006 - pro hl. m. Prahu byla zaměřena na zajištění dostupnosti vybraných druhů sociálních služeb hlavního města Prahy. V rámci obou výzev bylo průběžné zajištění dostupnosti poskytování a rozvoj vybraných sociálních služeb, jako jsou azylové domy, domy na půl cesty, osobní asistence, podpora samostatného bydlení, sociálně terapeutické dílny, intervenční centra, sociální rehabilitace atd. v období 2016–2022. Úkolem uvedených výzev nebylo plošné financování sociálních služeb napříč sítěmi sociálních služeb v jednotlivých krajích. Jednalo se o doplňkovou činnost k provádění národních, regionálních a místních zásahů, nikoli jejich substituci.

Každý kraj včetně hlavního města Prahy měl k dispozici vlastní tzv. dílčí alokaci, která byla přímo uvedena ve výzvě, přičemž bylo plně v kompetenci krajů (Prahy), na které druhy sociálních služeb podporované v rámci výzev se zaměří a v jakém časovém období budou projekty realizovat. Proto u každého kraje je zaměření projektů z pohledu podporovaných cílových skupin a sociálních služeb jiné.

Příjem žádostí ve výzvě 005 byl ukončen v prosinci 2019 a ve výzvě 006 byl stanoven termín ukončení projektových žádostí do 30. 6. 2020. Celková alokace obou výzev po všech revizích dosáhla 8 784 920 000 Kč, a byla vyčerpána (vydaná Rozhodnutí) na 99 %. V rámci schválených projektů mohou poskytovatelé soc. služeb čerpat finanční prostředky až 2022.

Od roku 2016 bylo v rámci výzev č. 03_15_005 a 03_15_006 podpořeno 764 sociálních služeb a celkem 61 768 uživatelů sociálních služeb (podpořených osob). Dosud bylo v projektech obou výzev rozděleno na podporu sociálních služeb 8,46 mld. Kč.

V rámci neinvestiční nástrojů sociálního bydlení jsou v obou výzvách podporovány sociální služby typu azylové domy, domy na půl cesty a podpora samostatného bydlení.

V roce 2017 na službu azylové domy byly poskytnuty finanční prostředky ve výši 393,5 mil. Kč, domy na půl cesty ve výši 40 mil. Kč a u služby podpora samostatného bydlení ve výši 28,5 mil. Kč. V roce 2018 došlo k navýšení podpory u služby azylové domy na částku cca 416 mil. Kč, podpora domů na půl cesty zůstala cca na 40 mil. Kč a podpora samostatného bydlení byla ve výši 38,8 mil Kč.

V roce 2019 bylo podpořeno celkem 139 poskytovatelů sociální služby azylové domy ve výši 518,5 mil. Kč v těchto krajích – Královéhradecký, Moravskoslezský, Vysočina, Pardubický, Plzeňský,

Středočeský, Jihomoravský, Karlovarský, Jihočeský, Olomoucký a hl. m. Praha. U služby domy na půl cesty bylo podpořeno 17 poskytovatelů ve výši 30 mil. Kč v krajích – Královéhradecký, Moravskoslezský, Vysočina, Pardubický, Plzeňský, Středočeský, Jihomoravský, Karlovarský a hl. m. Praha.

Služba “Podpora samostatného bydlení” byla podpořena v krajích Královéhradecký, Karlovarský, Liberecký, Moravskoslezský, Plzeňský a Středočeský v celkové výši cca 36,8 mil. Kč.

Data za rok 2020 budou k dispozici v průběhu března – dubna 2021, ale dá se předpokládat podpora těchto služeb minimálně ve stejné výši jako v roce 2019.

Výzva č. 03_16_128 a výzva č. 03_15_008

Jedná se o výzvy zaměřené na pilotní ověření koncepce sociálního bydlení na lokální úrovni měst a obcí. V oblasti podpory sociálního bydlení ve výzvě č. 128 bylo podpořeno celkem 13 projektů v celkové výši 86,6 mil. Kč a ve výzvě č. 008 se jednalo o podporu 2 městských částí na území Hl. města Prahy ve výši cca 17,65 mil. Kč. Realizace u většiny projektů byla zahájena v 1. čtvrtletí 2017, jednalo se o projekty s dobou realizace zpravidla 3 roky. V roce 2020 byla realizace všech těchto projektů ukončena.

V rámci “Operačního programu Zaměstnanost” z Evropského sociálního fondu (dále jen “OPZ ESF”) byly využity výzvy zaměřené na pilotní ověření systému a koncepce sociálního bydlení na lokální úrovni měst a obcí. Bylo podpořeno celkem 13 obecních projektů prostřednictvím **výzvy č. 128** (Brno, Chomutov, Jindřichův Hradec, Kadaň, Křižánky, Most, Otrokovice, Pardubice, Plzeň, Štětí, Velké Hamry, Veselíčko a Vír), 2 městské části (Praha 7 a Praha 14) využily výzvu č. 8 a v jednom případě (Statutární město Ostrava) byly čerpány prostředky prostřednictvím výzvy č. 26. Všech 16 podpořených projektů je uvedeno v tabulce níže. Obvyklá doba trvání projektů, které byly zahájeny většinou v prvním čtvrtletí roku 2017, je tři roky. Některé z uvedených projektů (Kadaň, Most, Ostrava, Velké Hamry) ukončily již dle plánovaného harmonogramu v roce 2019 svoji činnost, zbývající obce dokončily realizaci v průběhu roku 2020. Udržitelnost projektů je předmětem evaluace systémového projektu MPSV Podpora sociálního bydlení, kterou realizuje externí dodavatel (Ostravská univerzita).

Tabulka č. 4 – Tabulka projektů a jejich žadatelů (výzva č. 03_16_128 a výzva č. 03_15_008)

Název projektu CZ	Žadatel	CZV projektu
Pilotní ověření implementace systému sociálního bydlení na lokální úrovni v obci Vír	Obec Vír	4 791 785,60
Pilotní ověření systému sociálního bydlení na lokální úrovni v obci Pardubice	Statutární město Pardubice	8 320 250,00
Pilotní ověření implementace systému sociálního bydlení na lokální úrovni v obci Veselíčko	Obec Veselíčko	3 347 129,50
Pilotní ověření sociálního bydlení v J. Hradci	Město Jindřichův Hradec	5 478 248,75
Pilotní ověření implementace systému sociálního bydlení na lokální úrovni v obci Křižánky	Obec Křižánky	5 455 848,75
Pilotní ověření implementace systému sociálního bydlení v Kadani	Město Kadaň	2 697 741,50
Pilotní ověření implementace systému sociálního bydlení na lokální úrovni v obci Štětí	Město Štětí	5 445 971,25
Pilotní ověření implementace systému sociálního bydlení na lokální úrovni v Chomutově	Statutární město Chomutov	7 965 187,50
Pilotní ověření implementace systému sociálního bydlení na lokální úrovni v obci Velké Hamry	Město Velké Hamry	3 901 957,81
Pilotní testování koncepce sociálního bydlení v Brně	Statutární město Brno	14 895 012,00
Pilotní testování koncepce sociálního bydlení v Plzni	Statutární město Plzeň	13 887 378,00
Pilotní ověření implementace systému sociálního bydlení na lokální úrovni v obci Most	Statutární město Most	4 502 530,00
Pilotní ověření sociálního bydlení v Otrokovicích	město Otrokovice	5 912 032,50
Pilotní ověření implementace systému sociálního bydlení na lokální úrovni v Městské části Praha 14	Městská část Praha 14	8 371 593,75
Pilotní ověření implementace systému sociálního bydlení na lokální úrovni v MČ Praha 7	Městská část Praha 7	9 279 057,50
Koncepce bydlení a její pilotní ověření ve městě Ostrava	Statutární město Ostrava	12 414 348,60
Celkem		116 666 073,01

Zdroj: Projekt sociální bydlení – metodická a informační podpora v oblasti sociálních agend (2020)

Projekty byly zaměřeny na podporu následujících aktivit:

- Zpracování analýz potřebných pro tvorbu či aktualizaci lokální koncepce sociálního bydlení podle Koncepce sociálního bydlení ČR 2015–2025
- Tvorba nebo aktualizace lokální koncepce sociálního bydlení na území obce, včetně způsobu financování a spolupráce s dalšími obcemi a relevantními aktéry
- Tvorba metodik sociální práce v oblasti bydlení
- Pilotní ověření lokální koncepce sociálního bydlení

- *Nastavení či aktualizace systému sociálního bydlení v obci včetně stanovení postupů spolupráce jednotlivých odborů zapojených do poskytování sociálního bydlení a samosprávy*
- *Depistážní činnost*
- *Testování modelu Housing first*
- *Výkon sociální práce dle § 63 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi a dle § 92 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, s cílovými skupinami definovanými pro oblast sociálního bydlení v rámci Koncepce sociálního bydlení ČR 2015–2025*
- *Individuální plánování v oblasti prevence ztráty bydlení, nalezení a udržení si bydlení*
- *Ověření modelů sociální práce pro prevenci ztráty bydlení*
- *Ověření modelů sociální práce v rámci sociálního bydlení*
- *Ověření nástrojů pro hodnocení bytové nouze a umístování osob do sociálního bydlení*
- *Ověřování funkčnosti nastaveného modelu sociálního bydlení v rámci vnitřních struktur obce*
- *Ověření návaznosti registrovaných sociálních služeb na systém sociálního bydlení*

- *Vzdělávání*
- *Součinnost s projektem „Sociální bydlení – metodická a informační podpora v oblasti sociálních agend“*
- *Evaluace projektu*
- *Informační kampaň*

Výzva č. 108

V prosinci 2018 byla prostřednictvím OPZ ESF vyhlášena výzva č. 108 Podpora programu “Housing First.” Hlavním cílem této výzvy je podpora pilotního rozšíření konceptu Housing First a ověřování principů Housing First v praxi. Cílem programu “Housing First” je eliminace bezdomovectví, respektive stavu bytové nouze a získání standardního bydlení a jeho dlouhodobé udržení uživateli programu. Jedná se o přímé zabydlování, které je určené nejzranitelnějším cílovým skupinám osob.

Žádosti o podporu mohly do 31. 10. 2019 podávat nestátní neziskové organizace (dále jen "NNO"), obce, dobrovolné svazky obcí a organizace zřizované obcemi. Stanovená délka realizace programů je v rozmezí 24-36 měsíců a projekty mohly být zahájeny nejpozději v červenci 2020.

K 31.12.2020 bylo podpořeno 13 projektů za 108,77 mil. Kč. Jedná po většinou o tříleté projekty s dobou realizace od 2019 do 2022. V roce 2020 došlo k odstoupení 2 projektů z původně schválených 15 projektů. Zaměření výzvy vychází ze sociální inovace, která byla testována v prioritní ose 3 OP Zaměstnanost prostřednictvím projektu Statutárního města Brna „Rapid Re-Housing“.

Tabulka č. 5 – Tabulka podpořených projektů

Housing First CENTROM	CENTROM z.s.	6 599 985,00	CZ.03.2.X/0.0/0.0/19_108/0012651
Housing First v Moravskoslezském kraji	Romodrom o.p.s.	11 752 566,00	CZ.03.2.X/0.0/0.0/19_108/0013971
Housing First Otrokovice	Město Otrokovice	5 189 450,00	CZ.03.2.X/0.0/0.0/19_108/0014093
Bydlení jako první krok k sociálnímu začleňování	Město České Budějovice	12 201 022,40	CZ.03.2.X/0.0/0.0/19_108/0014106
Pilotní ověření přístupu Housing First ve městě Most	Statutární město Most	5 479 796,00	CZ.03.2.X/0.0/0.0/19_108/0014444
Bydlení především: testování konceptu Housing First v Jihlavě	Statutární město Jihlava	3 997 840,00	CZ.03.2.X/0.0/0.0/19_108/0015134
Program Housing First pro lidi s vážným duševním onemocněním v Plzni	Ledovec z.s.	9 031 092,00	CZ.03.2.X/0.0/0.0/19_108/0015395
Bydlím a žiji v Ústí nad Labem	Dobrovolnické centrum z.s.	14 125 339,20	CZ.03.2.X/0.0/0.0/19_108/0015541
Podpora Housing First v Slezské diakonii	Slezská diakonie	10 083 017,40	CZ.03.2.X/0.0/0.0/19_108/0015702
Housing First pro rodiny s dětmi v lounském okrese	Vavřinec z.s.	9 107 358,40	CZ.03.2.X/0.0/0.0/19_108/0015730
Programové zabydlování rodin a jednotlivců a zvyšování kompetencí k bydlení	Statutární město Brno	9 929 640,00	CZ.03.2.X/0.0/0.0/19_108/0015722
PORTAVITA – HOUSING FIRST	Spolek PORTAVITA	8 572 834,20	CZ.03.2.X/0.0/0.0/19_108/0015747
Pilotní projekt Housing First v Jeseníku	Boétheia-společenství křesťanské	2 404 080,00	CZ.03.2.X/0.0/0.0/19_108/0015764

		pomoci, zapsaný spolek		
podpořeno k 31.12.2020	celkem	13 projektů	108 774 020,60	

Zdroj: Projekt sociální bydlení – metodická a informační podpora v oblasti sociálních agend (2020)

Výzvy v rámci tzv. Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám (KPSVL)

Dosud v rámci tohoto přístupu byly vyhlášeny 3 průběžné soutěžní výzvy č. 26, č. 42 (vyhlášeny v roce 2015) a výzva č. 52 (vyhlášena v lednu 2017), ukončení příjmu žádostí ve výzvě č.52 bylo nastaveno do 30.6.2020. Aktivity výzev jsou zaměřeny především na podporu osob v přístupu k bydlení.

Podporované aktivity se zaměřují na řešení problematiky bydlení zejména prostřednictvím **podpory a rozvoje sociální práce** jako nástroje zprostředkujícího přístup k adekvátnímu bydlení a jeho udržení, **koordinace aktivit na místní úrovni** za účelem udržení nebo zprostředkování odpovídající formy sociálního bydlení pro osoby vyloučené z bydlení nebo po ztrátě bydlení, **vzniku a rozvoje nástrojů sociálního začleňování** jako prevence prostorového vyloučení, vzniku sociálně vyloučených lokalit a bezdomovectví.

Podporované aktivity se týkají zejména **řešení problematiky bydlení prostřednictvím:**

- propojování podpory v oblasti bydlení, zaměstnání, sociální práce a zdravotní péče, podpory partnerských projektů v sociální oblasti propojující různé úrovně veřejné správy a další instituce, podpora projektů zaměřených na prevenci v oblasti zdraví, včetně pilotního ověření nových nástrojů
- posilování informovanosti a efektivní komunikace o problematice sociálního vyloučení u všech relevantních aktérů,
- podporu plánování sociální bytové politiky obcí,
- podpory sociální práce s klienty – preventivní, následné a doprovodné služby pro osoby ohrožené ztrátou bydlení,
- podpory nových metod sociální práce zaměřených na prevenci ztráty bydlení a znovu začlenění do bydlení,
- podpory programů prevence ztráty bydlení (prevence vyloučení z bydlení) a znovu začlenění do bydlení, aktivit k zabránění nedobrovolnému vystěhování osob z bydlení – pomoc při plnění finančních i nefinančních povinností spojených s bydlením,

- podpory participativních metod využívajících spoluúčasti klientů na rozhodování a realizaci aktivit jako součást projektu zahrnující i přímou práci s cílovou skupinou,
- vytvoření role domovníka (institut domovníka dle metodického podkladu Ministerstva vnitra ČR viz. <http://www.mvcr.cz/clanek/seznam-metodickych-doporuceni-vyzvy-programu-prevence-kriminality-na-rok-2015.aspx> v části H, klientské domovní samosprávy), podpory metod a jiných forem koordinace např. zavádění case managementu,
- podpory zvyšování sociálních kompetencí vzhledem k udržení bydlení, bezproblémového užívání bytu a přijetí adekvátního bydlení jako důležité hodnoty, podpory ekonomického a ekologického životního stylu (omezení plýtvání, hospodárný životní styl), síťování a multidisciplinární spolupráce atd.,
- podpory aktivit podporujících mimosoudní způsob řešení konfliktů v oblasti bydlení, pracovně-právních vztahů apod. (programy finančně dostupné mediace, postupného splácení služeb profesionálních advokátů a mediátorů, bezplatná právní pomoc při zadlužení a v oblasti prevence sociálního vyloučení zaměřená na problematiku pracovně-právních vztahů, bydlení, exekucí apod.).

Podpora není určena na investice do sociálního bydlení (rekonstrukce, modernizace, nákup dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku), vybavení bytů (umyvadlo, sprcha, vana, WC, kuchyňská linka, varná deska, trouba apod.), na opravy a údržbu (a to ani v rámci křížového financování), na nájemné a kauce atd. Aktivity musí být vždy zaměřeny na přímou podporu cílové skupiny osob (klientů), nikoli pouze na vytváření nástrojů a systémů sociálního bydlení. Projekty, jejichž součástí bude i vytváření nástrojů a systémů sociálního bydlení, budou vždy pilotními, aktivity musí mít primárně přímý dopad na cílové skupiny osob (klientů).

Celkem podpořeno 51 soutěžních projektů cca ve výši 344,52 mil. Kč, většinou se jedná o tříleté projekty.

Projekty podpořené k 31.12.2020 v rámci KPSVL s tematikou bydlení:

Tabulka č. 6 – Tabulka podpořených projektů v rámci KPSVL

číslo projektu	název projektu	příjemce	CZV projektu
CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_026/0002232	Prevence a sanace dluhů obyvatel Chodova ohrožených ztrátou bydlení	Město Chodov	2 741 215,00
CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_026/0002784	Prevence bezdomovectví Ostrava	Armáda spásy v České republice, z. s.	8 529 401,25
CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_026/0002785	Program bydlení CENTROM – Ostrava	CENTROM, z. s.	7 556 716,25
CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_026/0003526	Koncepce bydlení a její pilotní ověření ve městě Ostrava	Statutární město Ostrava	14 605 116,00
CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_026/0003588	Rozšíření sociální služby Šance domova	Diecézní charita ostravsko-opavská	3 279 602,50
CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_026/0003816	Aktivity vedoucí k sociálnímu začleňování osob ohrožených ztrátou bydlení	město Krnov	5 097 781,25
CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_042/0003955	Prevence kriminality a koordinace bytové problematiky ve Slaném	Město Slaný	5 064 230,00
CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_042/0005370	Domov je základ	Svazek obcí Mikroregionu Žulovska	4 473 050,00
CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_042/0006100	Prevence ztráty bydlení a aktivity zaměřené na znovu začlenění do bydlení ve městě Kolín	Město Kolín	5 833 275,00
CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_042/0006112	Podpora sociálního začleňování rozvojem služeb systému prostupného bydlení	Město Příbram	4 680 571,25
CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_042/0006138	IMPULS – Program prevence ztráty bydlení a podpora získání a udržení si bydlení	Město Vejprty	5 915 762,50
CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_042/0006166	Sociální bydlení mezi proudy – České Velenice	Mezi proudy o.p.s.	4 772 035,63
CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_042/0006169	Bydlím, tedy jsem!	Romodrom o.p.s.	5 276 122,50
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0007326	Poradenské centrum v Brně – Rozvoj kompetencí k bydlení a práce s klienty s duální diagnózou	Společnost Podané ruce o.p.s.	6 548 867,50
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0007474	Rozvoj Prevence bezdomovectví v Brně	Armáda spásy v České republice, z. s.	4 542 100,00

CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0007623	Zlepšení kvality bydlení prostřednictvím působení domovníků	Statutární město Děčín	1 680 400,00
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0007773	Cesta k lepšímu bydlení	město Žďár n/S	4 481 365,00
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0007784	Prevence ztráty bydlení ve městě Brně	Statutární město Brno	15 644 376,00
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0007819	Dům na půl cesty Chomutov	K srdci klíč, o.p.s.	5 373 381,25
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0007803	Podpora bydlení lidí s duševním onemocněním	Práh jižní Morava, z.ú.	8 000 000,00
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0007783	Společně rosteme	Farní charita Česká Lípa	3 907 962,50
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0007842	Azylový dům pro rodiny s dětmi v Mostě	K srdci klíč, o.p.s.	10 093 475,00
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0007791	Návazná podpora zabydlených rodin programu Rapid Re-Housing	IQ Roma servis, z.s.	3 997 127,50
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0007793	Komplexní podpora bydlení na území města Brna	Statutární město Brno	10 119 500,00
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0008120	Cesta k domovu – Podpora osob ohrožených sociálním vyloučením v přístupu k bydlení	Město Varnsdorf	5 201 125,00
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0008919	Terénní sociální práce Vítkov	Město Vítkov	1 658 905,00
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0009436	Komplexní podpora sociálního začleňování města Břeclav	město Břeclav	14 607 225,60
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0009761	Cesta k lepšímu bydlení	Město Rumburk	6 496 325,00
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0009771	Lepší život pro občany Starých Křečan	Obec Staré Křečany	4 931 325,00
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0010603	Azylový dům Písečná – Rozvoj služby	Sociální služby Chomutov, příspěvková organizace	13 936 464,00
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0010419	Pilotní ověřování sociálního bydlení ve Valašském Meziříčí	město Valašské Meziříčí	7 320 500,00
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0010414	Koncepce bydlení města Písku	Město Písek	7 634 925,00
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0011248	Bydlím, bydlíš, bydlíme – Písek	Romodrom o.p.s.	5 283 360,00
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0014001	Sociální bydlení ve městě Ostrava	Statutární město Ostrava	15 279 849,60
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0014006	Sociální práce a poradenství v Rotavě	město Rotava	5 241 087,50
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0015548	Podpora soc. vyloučených a soc. vyloučením ohrožených obyvatel města	město Příbram	4 392 970,75

	Příbram při získávání a udržení si bydlení		
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0015617	Kontaktní místo pro bydlení v Brně	Statutární město Brno	19 580 640,00
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0015638	Komplexní řešení bytové problematiky osob na území města Krnova	město Krnov	6 890 182,50
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0015862	Podpora osob v přístupu k bydlení v SVL města Litvínova	město Litvínov	4 772 960,00
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0015938	Jednotné místo pro bydlení Jihlava	Statutární město Jihlava	1 414 125,00
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0015982	Nízkoprahové denní centrum pro osoby bez přístřeší a Noclehárna v Chomutově	K srdci klíč o.p.s.	8 976 285,00
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0015990	Domov je základ II.	Svazek obcí mikroregionu Žulovska	4 150 000,00
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0015994	Podpora prevence ztráty bydlení a prevence a řešení zadluženosti na Jesenicku	EUROTOPIA CZ, o.p.s.	1 577 355,99
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0015999	Cesta k lepšímu bydlení II	město Žďár nad Sázavou	5 441 275,63
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0016013	Dobří sousedi II	Zahrada 2000 z.s.	5 769 808,75
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0016084	Azylový dům pro ženy a rodiny s dětmi v Liberci	Návrat o.p.s.	12 320 250,00
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0016131	Podpora pro osoby bez bydlení v Jihlavě	Středisko křesťanské pomoci Jihlava	5 514 896,25
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0016190	Služby podpory bydlení v Moravské Třebové	SKP Centrum o.p.s.	6 957 870,00
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0016310	Nová šance	KARO e.V., pobočka Česká republika	3 096 125,00
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0016431	Prevence ztráty bydlení u osob ohrožených sociálním vyloučením v Kroměříži	město Kroměříž	3 587 205,00
CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0016923	Centrum bydlení Liberec	statutární město Liberec	10 276 250,00
podpořeno celkem k 31.12.2020		51 projektů	344 522 725,45

Zdroj: MPSV (2020)

Integrované nástroje

V roce 2016 byly vyhlášeny 3 průběžné výzvy, výzva č. **48 pro Integrované územní investice, výzva č. 49 pro Integrované plány rozvoje území a č. 47 pro Komunitně vedený místní rozvoj.**

Změření těchto výzev je na podporu osob v přístupu k bydlení a je shodné jako v případě výzev v rámci KPSVL (viz předchozí bod).

V případě výzev č. 48 a 49 celkem podpořeny k 31.12.2020 6 projekty cca ve výši 40,6 mil. Kč. Jedná se většinou o tříleté projekty, realizované v období 2017 až 2022.

Tabulka č. 7 – Projekty realizované v rámci výzev č. 48 a 49

název projektu	příjemce	CZV projektu	číslo projektu
Rozvoj a zkvalitnění služby Chráněné bydlení Ledovec v kontextu reformy psychiatrické péče	Ledovec, z.s.	2 371 462,50	CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_048/0007552
Podpora řešení bytové nouze se zapojením soukromých vlastníků bytů na Plzeňsku	Centrum pro komunitní práci západní Čechy	4 227 596,88	CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_048/0010257
Metodika sociálního bydlení pro Ústí nad Labem	Statutární město Ústí nad Labem	1 789 500,00	CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_048/0010336
Dobré bydlo – Rozvoj kompetencí pro získání a udržení bydlení	R-Mosty z. s.	19 405 833,60	CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_049/0010177
Chráněné bydlení pro osoby se zdravotním postižením	Denní a týdenní stacionář Jihlava, p.o.	8 202 500,00	CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_049/0010523
Komplexní podpora občanů při sociálním bydlení	KSK Centrum o.p.s.	4 666 375,00	CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_049/0011291
Podpořeno celkem k 31.12.2020		40 663 267,98	6 projektů

Zdroj: MPSV (2020)

V rámci výzev MAS byly k 31.12.2020 vybráno 5 projektů v této oblasti ve výši 14,4 mil. Kč. Jedná se o dlouhodobější až tříleté projekty, realizované mezi roky 2017 až 2022.

Tabulka č. 8 – Projekty realizované v rámci výzev MAS

název projektu	příjemce	CZV projektu	číslo projektu
Asistent prevence kriminality = vyšší bezpečnost a prostředník sociálního začleňování ve městě	Město Bohumín	6 276 250,00 Kč	CZ.03.2.65/0.0/0.0/16_047/0008194
Asistenti prevence kriminality – Město Jiříkov	Město Jiříkov	2 231 125,00 Kč	CZ.03.2.65/0.0/0.0/16_047/0009014
Domovník	Město Svitavy	1 498 417,50 Kč	CZ.03.2.65/0.0/0.0/16_047/0007739
Centrum pomoci u sv. Františka	Domov sv. Anežky, o.p.s.	2 720 875,00 Kč	CZ.03.2.65/0.0/0.0/16_047/0009842
Sociální práce s klienty sociálního bydlení na Vltavotýnsku	Domovy KLAS Chrástany o.p.s.	1 682 370,00 Kč	CZ.03.2.65/0.0/0.0/16_047/0014222
Podpořeno celkem k 31.12.2010		14 409 037,50 Kč	5 projektů

Zdroj: MPSV (2020)

Aktivity v projektech přispívají k systémovému ověření inovativních forem sociálních služeb, prevence ztráty bydlení a zajištění bydlení osob bez domova (dle definice ETHOS), osob ohrožených ztrátou bydlení a osob vynakládajících nepřiměřeně vysoké množství příjmů na bydlení.

VI.III Specifický cíl: Zajistit propojení sociálního bydlení s rozvojem komunitních služeb v obcích v rámci programů z EU v období 2014-2020.

Odpovědnost: MPSV, MMR

Termín: 2. Q 2015

Cíl byl splněn. Podpora komunitních služeb (center) je v IROP podporována. Jedná se o podporu aktivit vedoucích k sociální inkluzi.

Propojení sociálního bydlení s rozvojem komunitních služeb v obcích v rámci programů z EU v období 2014–2020 je podporováno prostřednictvím výzev zaměřených na rozvoj sociálního bydlení v lokalitách, konkrétně výzvou č. 128 (vyhlášena v roce 2016) a výzvou č. 108 (vyhlášena v roce 2018). Obce i neziskové organizace, které se do těchto výzev zapojily (jejich výčet viz Specifický cíl VI.II) a které spolupracují se systémovým projektem MPSV “Podpora sociálního bydlení-metodická a informační podpora v oblasti sociálních agend,” díky aktivní terénní sociální práci přiblížily tyto služby lidem v jejich přirozeném prostředí. Velkým přínosem pro komunitu bylo toto především v malých obcích I. stupně,

kde doposud nebyli sociální pracovníci a sociální služby do území zajížděly pouze v nejnutnějších případech, např. pečovatelské služby. Ostatní služby musely být využívány ve větších městech, která jsou pro sociálně slabé, kvůli své vzdálenosti a s tím spojené finanční náročnosti, často nedostupná. Díky těmto projektům došlo i k zapojení MAS a jejich členů z řad obcí i NNO.

Dne 14. prosince 2020 byla schválena vládou „Národní strategie ochrany práv dětí na období let 2021–2029“. Jedním z cílů této strategie je zajištění dostupnosti služeb a další formy pomoci ohroženým rodinám. Tyto aktivity mají být poskytovány „nízkoprahově“, tzn. že mají být zapojovány do běžného komunitního prostředí (školy, poskytovatelé zdravotní péče, volnočasové aktivity atd.). Z toho důvodu je potřeba nastavit spolupráci mezi komunitními subjekty, poskytovateli služeb a dalšími subjekty odpovídajícími za sociální pomoc. Strategie má dále za cíl definovat faktory ovlivňující zásadním způsobem kvalitu života. Tyto faktory budou hodnoceny v rámci existujících systémů služeb a sociální pomoci.

VI.IV Specifický cíl: Ve výzvách z operačních programů EU v období 2014-2020 zajistit dostatečné finanční prostředky, jak na výstavbu, rekonstrukci, tak na nákup sociálních bytů nebo demolici stávajících nevyhovujících bytových domů pro oblast sociálního bydlení.

Odpovědnost: MPSV, MMR

Termín: 2. Q 2015–4. Q 2020

Cíl byl splněn. Celková alokace vyčleněna pro programové období 2014+ byla v aktivitě sociálního bydlení původně cca 4 mld. Kč z EFRR, ale vzhledem k nízkému zájmu o tuto aktivitu především ze strany nositelů integrovaných strategií se bude konečná částka do konce roku 2023 blížit spíše 3 mld. Kč z EFRR. Je to způsobeno např. i tím, že v průběhu období musela být u sociálního bydlení zavedena 20letá udržitelnost, což byl požadavek Evropské komise, a takto dlouhá udržitelnost není pro žadatele příliš atraktivní.

Uznatelným nákladem je v IROP mj. demolice, za předpokladu, že dojde v obci k pořízení nového sociálního bydlení.

V individuálních výzvách proběhly výzvy č. 34 a 35, ve kterých musela být většina projektů dokončena a po dokončení u nich začíná 5letá fáze udržitelnosti, kdy musí splnit veškeré podmínky provozu dané specifickými pravidly výzev. V těchto výzvách bylo doporučeno celkem 119 projektů za 746 mil. Kč z Evropského fondu pro regionální rozvoj.

Na podzim 2018 pak skončily výzvy č. 79 a 80, kde je povinná dokonce 20letá doba udržitelnosti. V těchto výzvách bylo doporučeno celkem 283 projektů za 2, 36 mld. Kč z Evropského fondu pro regionální rozvoj.

Zbýlých cca 0,9 mld. Kč je vyhrazeno pro projekty integrovaných výzev CLLD (komunitně vedený místní rozvoj), ITI (integrované teritoriální investice) a IPRÚ (integrované plány rozvoje území), které budou otevřeny až do konce roku programového období 2014-2020, tedy do roku 2023. Jedná se o výzvy č. 83, 84 a 85.

Žadatelé v IROP mohou být v oblasti sociálního bydlení pouze obce a neziskové organizace, které musí v době udržitelnosti splnit řadu podmínek. Sociální byty mohou být např. poskytnuty jen přesně vymezeným cílovým skupinám, s jasně danou úrovní maximálního příjmu.

Více informací a kompletní dokumentaci všech výzev je k dispozici na adrese <http://irop.mmr.cz/cs/Vyzvy/Detaily-temat/Socialni-integrace>.

Zde je uvedena následující statistika, která ukazuje počet podpořených sociálních bytů k 31. 12. 2020 (IROP):

Tabulka č. 9 – Počty podpořených sociálních bytů

Kraj	Podpořené byty		Z toho dokončené byty	
	(bytové jednotky)	EFRR (Kč)	(bytové jednotky)	EFRR (Kč)
Jihočeský	94	92 639 882, 96	30	35 440 712, 47
Středočeský	298	321 371 113, 91	131	144 348 614, 75
Plzeňský	86	105 655 124, 52	51	59 760 966, 10
Karlovarský	43	41 594 741, 79	13	6 248 301, 87
Ústecký	307	288 394 713, 23	139	101 009 330, 28
Liberecký	86	115 453 020, 75	43	54 663 613, 53
Královehradecký	112	148 688 581, 91	33	36 323 651, 50
Pardubický	123	160 292 215, 58	59	68 725 603, 95

Vysočina	91	118 815 573, 15	31	41 084 302, 86
Jihomoravský	358	394 928 473, 35	172	151 266 369, 92
Olomoucký	408	469 462 910, 56	127	143 118 717, 29
Zlínský	173	231 160 612, 08	76	94 976 871, 22
Moravskoslezský	184	180 443 409, 79	82	71 171 285, 61
Celkem	2363	2 668 900 373, 58	987	1 008 138 341, 35

Zdroj: MMR, 2020

Systém dostupného bydlení, systém pomoci při ohrožení chudobou, zadlužením, ztrátou zaměstnání a další faktory negativně ovlivňující život rodin s dětmi je zároveň podpořen „Národní strategií ochrany práv dětí na období let 2021–2029“, která byla přijata dne 14. prosince 2020 vládou ČR.

VI.V Specifický cíl: Realizace programu investiční podpory sociálního bydlení.

Odpovědnost: MMR

Termín: Průběžně

Cíl je plněn. MMR každoročně poskytuje dotace na vznik nájemních bytů pro sociální bydlení podle programu “Podpora bydlení.” Cílem podpory je vznik nájemních bytů sloužících k poskytování sociálního bydlení pro osoby, které mají ztížený přístup k bydlení v důsledku zvláštních potřeb vyplývajících z jejich nepříznivé sociální situace-věk, zdravotní stav nebo sociální okolnosti jejich života. Program podporuje vznik nových nájemních bytů prostřednictvím výstavby (novostavby, stavební úpravy stávajících nebytových objektů, které dosud nesloužily k bydlení, rekonstrukce bytových domů, v nichž žádný byt není vhodný k užívání a pronajmutí), tak vznik nájemních bytů prostřednictvím pořízení (koupě nebo dražba bytu), což umožňuje využití stávajícího bytového fondu. V roce 2020 byla dotace poskytnuta pouze na:

- novostavbu bytového domu,
- stavební úpravy, kterými vznikne nový byt z prostorů určených k jiným účelům než k bydlení, vyjma stavebních úprav v rodinném domě,

- nástavbu nebo přístavbu, pokud jí vznikne nový byt, vyjma nástaveb nebo přístaveb v rodinném domě,
- stavební úpravy bytového domu, ve kterém není žádný byt způsobilý k bydlení a k uzavření nájemní smlouvy nebo
- stavební úpravy, nástavbu nebo přístavbu rodinného domu, ve kterém není žádný byt způsobilý k bydlení, pokud z něj vznikne bytový dům.

Tabulka ukazuje předběžné počty bytů, o jejichž podpoře formou dotace z kapitoly MMR bylo rozhodnuto v roce 2020, ve výši celkové uvolněné částky dotace 141, 6 mil Kč, podprogram “Podporované byty:”

Tabulka č. 10 – Podporované byty

Rok	Dotační titul		Počet zahájených bytů v daném roce
2020	Program podporované byty	Celkem	236
		Pečovatelské byty	190
		Komunitní dům seniorů	46

Zdroj: MMR

Státní fond rozvoje investic (dříve SFRB) v roce 2019 poskytoval investiční úvěrovou podporu na program: Nájemní domy. Program Nájemní domy byl otevřen v roce 2011 dle Nařízení vlády č. 284/2011 Sb. novelizovaném NV č. 78/2016 Sb. Hodnocení projektů, které jsou součástí žádosti, provádí SFRI ve spolupráci s ČVUT, se zástupci MMR, ČMZRB a nestátních organizací (Sdružení nájemníků ČR, Rada seniorů ČR, ČKAIT). O úvěr z programu Nájemní domy mohl žádat kdokoli bez rozdílu právní povahy. Svůj investiční záměr tak mohou realizovat obce, města, právnické i fyzické osoby.

Program umožňuje vznik nájemních bytů pro vymezené skupiny obyvatel (pro seniory 65 +, zdravotně či příjmově vymezené skupiny, zletilé osoby do 30 let a osoby, jejichž obydlí bylo zničeno živelní pohromou), a to prostřednictvím nové výstavby, ale i přestavby a rekonstrukce existujících objektů, které původně nebyly určeny k bydlení nebo v nich nejsou byty způsobilé k bydlení.

Úvěr se poskytuje nejvýše do 90 % rozhodných výdajů. Rozhodné výdaje mohou zahrnovat i část pořizovací ceny pozemku, nesmí však překročit 10 % výdajů rozhodných pro určení úvěru. Do rozhodných výdajů může být zahrnuto také max. 70 % hodnoty stávající budovy. Úroková sazba

může být stanovena minimálně ve výši základní sazby EU pro ČR při dodržení limitu de minimis (od 1.1. 2020 byla její výše 2,25 % a od 1.6. 2020 činila 1,77 %, od 1.7. 2020 byla 1,13 %, od 1.8. 2020 činila 0,62 % a od 1.9. 2020 klesla na 0,46 %). Splatnost úvěru je až 30 let ode dne dokončení výstavby.

V roce 2020 byly přijaty 3 žádosti za 152,75 mil. Kč. Byla uzavřena 1 smlouva v hodnotě 89,80 mil. Kč ze žádostí přijatých v roce 2018. Do roku 2021 přechází 4 rozpracované žádosti ve výši 211,75 mil. Kč, přičemž jedna je z konce roku 2019.

VI.VI Specifický cíl: **Připravit varianty řešení a případné legislativní zakotvení sociálních bytových družstev, případné veřejnoprávní odchylky reflektující jednotlivé sociální aspekty tohoto druhu bydlení budou upraveny v právních předpisech Ministerstva práce a sociálních věcí, popř. Ministerstva pro místní rozvoj.**

Odpovědnost: MS, MPSV, MMR

Termín: do konce roku 2016

Cíl nebyl splněn. V roce 2016 byla Usnesením vlády č. 673 schválena revidovaná Koncepce bydlení ČR do roku 2020, jež je v gesci MMR. V rámci revize byl mj. formulován úkol: "Analyzovat vhodnost podpory bytových družstev či sociálních bytových družstev nebo jiných podobných subjektů s cílem podpořit finanční spoluúčasť bydlících na zajištění bydlení, a tedy i jejich samostatnost. Termín splnění tohoto úkolu byl stanoven na 30. 6. 2018." Věcné zadání pro opatření v této oblasti by mělo vzejít primárně ze strany MMR a Ministerstva spravedlnosti (dále jen "MSp") je připraveno poskytnout plnou součinnost.

VI.VII Specifický cíl: **Stanovení podrobností a postupu při zjištění srovnatelného nájemného obvyklého v daném místě pro účely cenových map, a to v souladu s nařízením vlády 453/2013 Sb.**

Odpovědnost: MMR, MF

Termín: do konce roku 2016

Cíl byl splněn. Tento cíl byl splněn tvorbou Hodnotových map v rámci MMR, které tento úkol obdrželo během jednání tzv. "Kulatého stolu." Následně proběhlo několik jednání na úrovni MPSV a MMR k nastavení metodiky vytvoření hodnotových map. Hodnotové byly předány MPSV v červnu 2019 a v listopadu téhož roku byly umístěny na web MMR. V roce 2020 pokračovaly práce na přípravě systematického sběru dat o nájemném prostřednictvím každoročního statistického zjišťování Českého statistického úřadu (dále jen "ČSÚ").

V první fázi se jedná o pilotní projekt zjišťování, který by měl po ověření přejít na standardní pravidelné zjišťování. Cílem bylo vytvoření modelu hodnotové mapy nájemného pro stanovení normativů dávek na bydlení pro všechna území obcí s pověřeným úřadem v České republice, včetně návrhu postupu při jeho každoroční aktualizaci.

Hodnotové mapy se týkají:

- analýzy klíčových cenotvorných faktorů nájemného v lokalitě,
- zjištění v současné době platných vztahů mezi prodejními/kupními cenami bytů a nájemným na základě provedených analýz,
- určení modelového poměru nájemného k prodejní/kupní ceně bytů, který by následně mohl být využit pro modelovanou hodnotu nájemného v obcích či velikostní skupině obcí pro stanovení normativů dávek na bydlení,
- výpočet hodnot nájemného pro stanovení normativů dávek na bydlení na základě dat o jednotkových prodejních/kupních cenách bytů (výpočet průměru, mediánu a spodních tří decilů modelované výše nájmů) ve stanovených lokalitách (v Kč/m² podlahových ploch bytů);
- vymezení území pro zpracování hodnotové mapy – všechna území obcí s pověřeným úřadem v České republice.

Cíl byl k datu 28. června 2019 splněn.

7 Cíl VII: Zajištění evaluace a aktualizace koncepce sociálního bydlení

Koncepce sociálního bydlení není statickým dokumentem. Zejména strategická část může být i na základě legislativních prací upravena přidáním nebo úpravou strategických nebo specifických cílů. V případě zásadní úpravy ve strategické části koncepce bude aktualizovaná verze předána ke schválení vládě. Aby byly naplněny základní vize této koncepce a současně aby mohl být alespoň částečně splněn požadavek „Metodiky přípravy veřejných strategií“, bude nutné zajistit průběžnou aktualizaci této koncepce. Z tohoto důvodu bude nutné zajistit efektivní a vyváženou, statutem stanovenou, činnost odborných skupin, které se budou podílet při přípravě návrhu zákona o sociálním bydlení.

VII.I Specifický cíl: Tvoření a zajištění plnění evaluačního plánu Koncepce sociálního bydlení.

Odpovědnost: MPSV

Termín: pravidelně

Cíl je plněn. Hodnocení plnění Koncepce se realizuje každoročně a je vládě předkládáno vždy do června příslušného roku. V projektu MPSV “Podpora sociálního bydlení – metodická a informační podpora v oblasti sociálních agend” byla vyhlášena veřejná zakázka na jeho evaluaci. Součástí zakázky, která byla realizována v roce 2020 (a jejíž realizace bude pokračovat) Ostravskou univerzitou, je i zhodnocení výsledků dosažených v rámci projektu spolupracujícími obcemi. Předmětem zakázky jsou tři výzkumné zprávy (A, B a C).

Jako první byla akceptována výzkumná Zpráva B, věnující se vyhodnocení podpory systémového projektu MPSV a formulaci doporučení pro MPSV, příp. jiné státní orgány pro další poskytování podpory prostřednictvím systémových projektů. Před formální akceptací proběhla i prezentace hlavních výstupů Zprávy B, a to formou webináře a živé diskuse s dodavatelem evaluací.

Dále byla částečně akceptována výzkumná Zpráva A: Vyhodnocení výsledků dosažených obcemi spolupracujícími s MPSV u podpořených klientů v rámci projektu. MPSV bude v roce 2021 se zpracovatelem komunikovat o řešení výhrad za účelem brzké finalizace Zprávy. Dokončení Zprávy C MPSV očekává v polovině roku 2021.

VII.II Specifický cíl: **Zajištění pravidelné aktualizace Koncepce sociálního bydlení.**

Odpovědnost: MPSV, MMR, ÚV

Termín: od roku 2018

Cíl je plněn. Revidovaná koncepce je nezbytná nejen z důvodu naplňování cíle, ale především z důvodu zásadních změn na trhu s bydlením v letech 2014-2019. Rovněž je revize nutná z důvodu změny gestora resortu zodpovídajícího za oblast sociálního bydlení, kterým je nyní MMR. Proces revize je tak natolik komplexní, že se termín jejího dokončení přesunul na rok 2020.

Mezi roky 2015 až 2018 došlo k celé řadě strukturálních změn v oblasti bydlení, sociálního bydlení a nástrojů sociální pomoci. Změna situace nastala i v rámci předpokládaných cílových skupin sociálního bydlení, které se v důsledku prudkých meziročních zdražení rozšířily a vztahují se na větší část populace. Značnou úpravu vyžadovala především strategická část Koncepce, jejíž systém byl poměrně výrazně restrukturalizován. Bylo nutné konkretizovat jednotlivé strategické cíle a opatření a stanovit indikátory pro měření úspěšnosti jednotlivých cílů dle "Metodiky přípravy veřejných strategií." Dále bylo třeba konkretizovat u každého cíle hlavního gestora a spolugestory, aby bylo jednoznačně jasné, jaké činnosti jsou přiděleny konkrétní instituci.

Rovněž došlo k větší provázanosti s "Konceptí bydlení ČR do roku 2020," která je v kompetenci MMR, jakožto hlavního gestora pro sociálního bydlení. Na základě toho se přistoupilo v letech 2018-2019 k revizi "Koncepce sociálního bydlení." Revize reagovala na nezohlednění deklarované komplexnosti nástrojů, nejasnou ověřitelnost plnění řady cílů a na nedostatky implementace. Na revizi se podílel věcný útvar MPSV ve spolupráci s projektem MPSV "Sociální bydlení – metodická a informační podpora v oblasti sociálních agend," a "Pracovní skupinou k přípravě revize strategické části Koncepce sociálního bydlení České republiky 2015-2025."

V roce 2019 "Koncepce" opět prošla zásadními úpravami a v důsledku již zmíněných výrazných změn oproti době vzniku původní Koncepce byla odpovídajícím způsobem přejmenována na Koncepti dostupného bydlení České republiky 2020-2025. V této souvislosti požádal resort práce a sociálních věcí předsedu vlády o aktualizaci úkolu č. 328/18, a zároveň o změnu názvu „Koncepce sociálního bydlení České republiky 2015–2025“ na „Koncepti dostupného bydlení České republiky 2020–2025.“

Revidovaná koncepce reflektuje vzrůstající bytovou nouzi, která zasahuje i střední třídu. Změna názvu si klade za cíl také destigmatizaci oblasti sociálního bydlení, neboť se již nejedná o téma, které cílí pouze na ohrožené skupiny, ale na většinovou společnost. Cíle byly rozděleny do 3 tematických celků:

- CÍL A: Zavést systém dostupného bydlení pro nižší a střední třídu
- CÍL B: Posílit prevenci ztráty bydlení
- CÍL C: Zvýšit dostupnost a kvalitu pomoci lidem v bytové nouzi

Tyto dílčí cíle pak zahrnují specifické cíle, které jsou rozděleny do jednotlivých podcílů, jež, obdobně jako v původní koncepci, již představují konkrétní kroky, které je třeba učinit k naplnění nadřazených cílů. Pro každý podcíl je určen jeden gestor a další spolugestoři, termín splnění, předpokládané náklady a indikátory, díky nimž bude možné přesně a nezávisle ověřit, zda jsou cíle plněny.

Předložený materiál byl rozeslán do mezirezortního připomínkového řízení v prosinci 2019 a v září 2020 byl zpřístupněn na internetovém portálu eKlep. Je připraven k projednání vládou ČR, doposud však nebyl projednán.

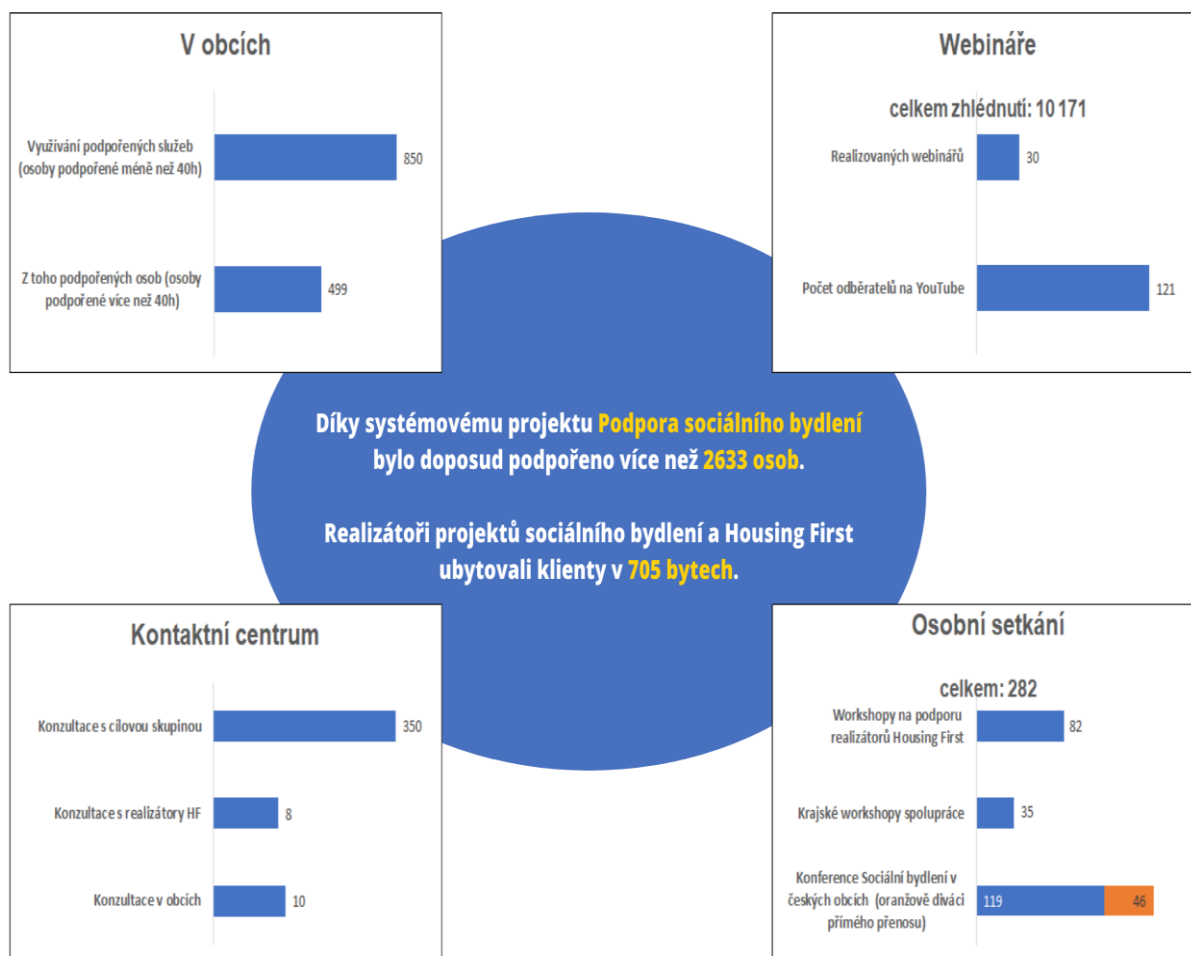
Přílohy:

Příloha 1: Seznam zkratk

ASZ	Úřad vlády, Sekce pro lidská práva, Odbor sociálního začleňování - Agentura pro sociální začleňování
ČKAIT	Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků
ČMZRB	Českomoravská záruční a rozvojová banka
ČSÚ	Český statistický úřad
ČVUT	České vysoké učení technické
ESF	Evropský sociální fond
GŘ ÚP ČR	Generální ředitelství Úřadu práce České republiky
IROP	Integrovaný regionální operační program 2014–2020
Koncepce	Koncepce sociálního bydlení České republiky 2015–2025
KPSVL	Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám
MAS	Místní akční skupiny
MF	Ministerstvo financí
MLP	Ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSp	Ministerstvo spravedlnosti
MV	Ministerstvo vnitra
MZ	Ministerstvo zdravotnictví
NRP	Náhradní rodinná péče
OPZ	Operační program Zaměstnanost
ORP	Obec s rozšířenou působností
RVVS	Rada vlády pro veřejnou správu
SFRB	Státní fond rozvoje bydlení
SFRI	Státní fond podpory investic
SMO	Svaz měst a obcí České republiky
SMS	Svaz místních samospráv
SVL	Sociálně vyloučená lokalita

ÚV	Úřad vlády ČR
ÚP ČR	Úřad práce České republiky
ZoS	Zákon o sociálním bydlení
ZoDB	Zákon o dostupném bydlení
ZPHN	Zákon o pomoci v hmotné nouzi
ZSPOD	Zákon o sociálně-právní ochraně dětí

Příloha 2: Hlavní výsledky projektu „Podpora sociálního bydlení za rok 2020“

Příloha 3: Tabulka plnění opatření „Koncepce sociálního bydlení České republiky 2015–2025“ – průběžných a s termínem plnění do 31. 12. 2020

Cíl I: Legislativní příprava zajištění práva na sociální bydlení

	Termín plnění	Odpovědnost	Plnění, plánované kroky
I.I Specifický cíl: Předložit návrh věcného záměru zákona o sociálním bydlení.	3. Q 2015	MPSV, MMR, MLP	Cíl nebyl splněn.
I.II Specifický cíl: Promítnutí zákona o sociálním bydlení do výkonu práce event. sociálních služeb, sociálních dávek i do investičních nástrojů bytové politiky.	1. Q 2016	MPSV, GŘÚP, MMR	Cíl nebyl splněn.
I.III Specifický cíl: Vytvoření podmínek pro zajištění softwaru a hardwaru, díky kterým vznikne Rejstřík sociálního bydlení.	do 2. Q 2016	MPSV, MF	Cíl nebyl splněn.
I.IV Specifický cíl: Změna rozpočtového výhledu na roky 2015–2017/9.	2016	MF, MPSV	Cíl nebyl splněn.
I.V Specifický cíl: Zřízení dostatečného počtu systemizovaných míst pro zajištění agendy sociálního bydlení u řídicího orgánu (MPSV, Úřadu práce) v návaznosti na úpravu rozpočtu kap. 313-MPSV na rok 2015 a následnou úpravu rozpočtového výhledu a zajištění příslušné systemizace pracovních míst v resortu MPSV.	od 1. Q 2015, průběžně	MF, MPSV, MV, GŘÚP	Cíl je plněn částečně.
I.VI Specifický cíl: Předložení návrhu zákona o sociálním bydlení.	2. Q 2016	MPSV, MLP, MMR	Cíl nebyl splněn.

Cíl II: Podpora sociální práce na obcích související se systémem sociálního bydlení

	Termín plnění	Gesce – resort	Plnění, plánované kroky
II.I Specifický cíl: Alokovat dostatečnou výši finančních prostředků pro dotační titul na financování sociální práce na obcích a krajských úřadech	2. Q 2015	MPSV, MF, MV	Cíl je plněn částečně.

Cíl III: Provázání sociální práce s dalšími nástroji sociální a bytové politiky, které zajistí efektivní pomoc cílové skupině sociálního bydlení

	Termín plnění	Gesce – resort	Plnění, plánované kroky
III.I Specifický cíl: Na základě definice sociálního bydlení bude vytvořena metodika spolupráce ORP a dalších subjektů na lokální úrovni zaměřená na provázání jednotlivých nástrojů bytové a sociální politiky za účelem trvalého řešení situace cílové skupiny.	4. Q 2015	MPSV, GŘÚP, MMR, SMO, MV	Cíl je plněn částečně.
III.II Specifický cíl: Vytvoření nové sociální služby krizové bydlení v zákoně o sociálních službách v provazbě na budoucí zákon o sociálním bydlení.	4. Q 2015, 2. Q 2016	MPSV, MMR, SMO, kraje	Cíl je plněn částečně.

Cíl IV: Úprava dávkové podpory zaměřené na bydlení v souladu se zákonem o sociálním bydlení

	Termín plnění	Gesce – resort	Plnění, plánované kroky
IV.I Specifický cíl: Připravit novelizaci zákonů v gesce MPSV.	2. Q 2016	MPSV	Cíl je plněn částečně.
IV.II Specifický cíl: Vytvořit metodiku pro poskytování dávek/dávky na bydlení.	2. Q 2016	MPSV, GŘÚP	Cíl je plněn částečně.

IV.III Specifický cíl: Pro zefektivnění a zpřehlednění dávkového systému nahradit současný systém dvou dávek na bydlení (příspěvek a doplatek) jednou novou dávkou.	2. Q 2016	MPSV	Cíl je plněn.
---	-----------	------	---------------

Cíl V: Úprava standardů pro sociální bydlení

	Termín plnění	Gesce – resort	Plnění, plánované kroky
V.I Specifický cíl: Připravit návrh na úpravu specifických standardů v oblasti sociálního bydlení a následné promítnutí do prováděcích předpisů k zákonu o sociálním bydlení.	3. Q 2015	MPSV, MMR, MZ, MPO	Cíl nebyl splněn.

Cíl VI: Zvýšení a rozšíření účinnosti investičních i neinvestiční podpory sociálního bydlení

	Termín plnění	Gesce-resort	Plnění, plánované kroky
VI.I Specifický cíl: V rámci přípravy programového období 2014-2020 zajistit finanční prostředky na podporu výstavby sociálního bydlení z IROP.	do 4. Q 2015	MPSV, MMR	Cíl byl splněn.
VI.II Specifický cíl: Zajistit provázanost investičních a neinvestičních programů z fondů EU včetně národních zdrojů v období 2014-2020 při realizaci investiční podpory sociálního bydlení, zejm. návazné sociální služby a sociální práce.	2. Q 2015–3. Q 2015	MPSV, MMR	Cíl byl splněn.
VI.III Specifický cíl: Zajistit propojení sociálního bydlení s rozvojem komunitních služeb v obcích v rámci programů z EU v období 2014-2020.	2. Q 2015	MPSV, MMR	Cíl byl splněn.

VI.IV Specifický cíl: Ve výzvách z operačních programů EU v období 2014-2020 zajistit dostatečné finanční prostředky, jak na výstavbu, rekonstrukci, tak na nákup sociálních bytů nebo demolici stávajících nevyhovujících bytových domů pro oblast sociálního bydlení.	2. Q 2015–4. Q 2020	MPSV, MMR	Cíl byl splněn.
VI.V Specifický cíl: Realizace programu investiční podpory sociálního bydlení.	průběžně	MMR	Cíl je plněn.
VI.VI Specifický cíl: Připravit varianty řešení a případné legislativní zakotvení sociálních bytových družstev, případné veřejnoprávní odchylky reflektující jednotlivé sociální aspekty tohoto druhu bydlení budou upraveny v právních předpisech Ministerstva práce a sociálních věcí, popř. Ministerstva pro místní rozvoj.	do konce roku 2016	MS, MPSV, MMR	Cíl nebyl splněn.
VI.VII Specifický cíl: Stanovení podrobností a postupu při zjištění srovnatelného nájemného obvyklého v daném místě pro účely cenových map, a to v souladu s nařízením vlády 453/2013 Sb.	do konce roku 2016	MMR, MF	Cíl byl splněn.

Cíl VII: Zajištění evaluace a aktualizace koncepce sociálního bydlení

	Termín plnění	Gesce-resort	Plnění, plánované kroky
VII.I Specifický cíl: Vytvoření a zajištění plnění evaluačního plánu koncepce sociálního bydlení.	pravidelně	MPSV	Cíl je plněn.

VII.II Specifický cíl: Zajištění pravidelné aktualizace Koncepce sociálního bydlení	od roku 2018	MPSV, MMR, ÚV	Cíl je plněn.